ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1994

Vyhlásené: 21.10.1994 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

287

ZÁKON
NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 23. augusta 1994

o ochrane prírody a krajiny

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ
ÚVODNÉ USTANOVENIA

§ 1
Účel zákona

Účelom tohto zákona je prispieť k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, utvárať podmienky na trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov,[1]) záchranu prírodného dedičstva,[2]) charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie a udržanie ekologickej stability.[3])

§ 2
Predmet zákona

(1) Zákon upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, ako aj práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri ochrane prírody a krajiny.

(2) Ochranou prírody a krajiny podľa tohto zákona sa rozumie predchádzanie a obmedzovanie zásahov, ktoré ohrozujú, poškodzujú alebo ničia podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znižujú jej ekologickú stabilitu, ako aj odstraňovanie následkov takýchto zásahov. Ochranou prírody sa rozumie aj starostlivosť o ekosystémy.[4])

(3) Ochrana podľa tohto zákona sa poskytuje aj zložkám životného prostredia,[5]) ak osobitné predpisy[6]) neustanovujú inak.

(4) Tento zákon sa nevzťahuje na ochranu

a) poľnohospodárskych plodín a kultúr,[7])

b) hospodársky významných druhov a rodov rastlín a zvierat,[8])

c) rastlinných a živočíšnych škodcov vonkajšej a vnútornej karantény,[9]) ak ich genofond nie je ohrozený,

d) rastlinných a živočíšnych pôvodcov nákaz a ochorení ľudí a zvierat,[10]) ak ich genofond nie je ohro-zený.

§ 3
Základné pojmy

Na účely tohto zákona sa považuje za

a) územný systém ekologickej stability taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu,

b) zložky ekosystémov horniny a nerasty,[11]) reliéf, pôda, voda, ovzdušie, rastlinstvo, živočíšstvo a antropické objekty a látky; zložky sa skladajú z prvkov ekosystémov, ktorými sú najmä jedince druhov rastlín, živočíchov, nerastov a skamenelín, ich časti a vývinové štádiá, tvary reliéfu, pôdne typy, jazerá, vodné toky, pramene, ponory, formy osídlenia a využitia krajiny,

c) významný krajinný prvok taká časť územia, ktorá utvára charakteristický vzhľad krajiny alebo prispieva k jej ekologickej stabilite, najmä les, rašelinisko, brehový porast, jazero, mokraď, rieka, bralo, tiesňava, kamenné more, pieskový presyp, park, aleja, remíza,

d) biocentrum ekosystém alebo skupina ekosystémov, ktorá vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev,

e) biokoridor priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky,

f) interakčný prvok určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov, najmä trvalá trávna plocha, močiar, porast, jazero, prepojený na biocentrá a biokoridory, ktorý zabezpečuje ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom,

g) voľne rastúcu rastlinu (ďalej len „rastlina") jedinec rastlinného druhu, ktorého populácia sa udržuje samovoľne; rastlinou sú všetky jej vývinové štádiá vrátane uhynutých jedincov, jej nadzemné a podzemné časti, nezávisle od toho, kde sa nachádzajú,

h) voľne žijúceho živočícha (ďalej len „živočích") jedinec živočíšneho druhu, ktorého populácia sa udržuje samovoľne; živočíchom sú všetky jeho vývinové štádiá vrátane uhynutých jedincov nezávisle od toho, kde sa nachádzajú,

i) drevinu rastúcu mimo lesa strom alebo ker rastúci jednotlivo alebo v skupinách mimo lesných porastov (ďalej len „drevina"),

j) genofond súbor dedičných vlastností rastlín a živočíchov,

k) biotop životné prostredie určitého jedinca rastliny alebo živočícha, ich populácie a spoločenstva,

l) osobitne chránenú časť prírody a krajiny chránené územie, súkromné chránené územie, chránený druh alebo chránený strom.

DRUHÁ ČASŤ
VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY

§ 4
Základné práva a povinnosti pri všeobecnej ochrane prírody a krajiny

(1) Každý je povinný chrániť prírodu a krajinu pred ohrozovaním, poškodzovaním a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky, najmä za účelom ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability.

(2) Významný krajinný prvok možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo k oslabeniu jeho ekologickostabilizačnej funkcie.

(3) Vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability je verejným záujmom. Každý, kto zamýšľa vykonávať činnosť, ktorou môže ohroziť alebo narušiť územný systém ekologickej stability, je povinný zároveň navrhnúť opatrenia, ktoré prispejú k jeho vytváraniu a udržiavaniu.[12])

(4) Právnické osoby a fyzické osoby oprávnené na podnikanie, ktoré svojou činnosťou zasahujú do ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov, sú povinné na vlastné náklady vykonávať opatrenia smerujúce k predchádzaniu a obmedzovaniu ich poškodzovania a ničenia. Opatrenia zabezpečujúce podmienky ochrany podľa tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonanie sú tieto osoby povinné zahrnúť už do návrhov projektov, programov, plánov a ostatnej dokumentácie, vypracúvanej podľa osobitných predpisov.[13])

§ 5
Všeobecná ochrana rastlín a živočíchov

(1) Fyzické osoby a právnické osoby sú pri vykonávaní akejkoľvek činnosti povinné postupovať tak, aby nedochádzalo k zbytočnému úhynu rastlín a živočíchov alebo k poškodzovaniu a ničeniu ich biotopov.

(2) Rastliny vrátane ich plodov a plodníc húb možno bez súhlasu vlastníka pozemku trhať alebo zbierať len pre osobnú potrebu, ak nie sú osobitne chránené podľa tretej časti tohto zákona alebo ak osobitné predpisy neustanovujú inak.[14])

(3) Každý, kto obchoduje s rastlinami, je povinný na výzvu štátneho orgánu ochrany prírody a krajiny (ďalej len „orgán ochrany prírody") preukázať, že ich nezískal v rozpore s odsekom 2.

(4) Ak činnosť uvedená v odsekoch 1 a 2 vedie k ohrozeniu existencie druhov rastlín a živočíchov alebo k ich degenerácii, k narušeniu rozmnožovacích schopností alebo k zániku ich populácie, orgán ochrany prírody môže túto činnosť po predchádzajúcom upozornení obmedziť alebo zakázať.

(5) Zakazuje sa odchytávať a usmrcovať živočíchy. Tento zákaz neplatí, ak hrozí bezprostredné ohrozenie života alebo zdravia človeka alebo poškodenie jeho majetku, alebo ak to ustanovujú osobitné predpisy.[15])

§ 6
Stupne územnej ochrany prírody a krajiny

(1) Pre územnú ochranu prírody a krajiny sa ustanovuje päť stupňov ochrany. Rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zväčšuje.

(2) Prvý stupeň ochrany ako všeobecná ochrana platí na celom území Slovenskej republiky. Druhý až piaty stupeň ochrany ako osobitná ochrana platí pre chránené územia a ochranné pásma podľa tretej časti tohto zákona.

§ 7
Prvý stupeň ochrany

Na území, ktorému sa neposkytuje osobitná ochrana podľa tohto zákona, platí prvý stupeň ochrany, podľa ktorého sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na

a) umiestňovanie skládok hnojív a oplocovanie pozemkov mimo sídiel s výnimkou oplocovania v lesoch za účelom ochrany kultúr proti škodám spôsobovaným zverou, na likvidáciu terasovitých poľnohospodárskych pozemkov na svahoch a na likvidáciu medzí v prípadoch, v ktorých sa nevyžaduje súhlas alebo vyjadrenie orgánu ochrany prírody podľa osobitných predpisov,[16])

b) zasypávanie a odvodňovanie močiarov, jazier, mokradí a iných pozemkov,

c) ťažbu trstia, rašeliny, bahna a hliny a rozširovanie tejto ťažby mimo korýt vodných tokov,[17])

d) zámerné kríženie rastlín alebo živočíchov a rozširovanie ich krížencov mimo miest vyhradených orgánom ochrany prírody,

e) zámerné rozširovanie nepôvodných druhov rastlín a živočíchov a pôvodných druhov inej geografickej príslušnosti v krajine mimo sídelných útvarov a mimo druhov uvedených v schválenom lesnom hospodárskom pláne,

f) používanie dravých vtákov na sokoliarstvo a živočíchov na chytanie alebo usmrcovanie iných živočíchov,

g) chov živočíchov a pestovanie rastlín chránených podľa tretej časti tohto zákona, ako aj na zriaďovanie chovných a rehabilitačných staníc živočíchov, zoologických záhrad, zoologických kútikov, botanických záhrad a arborét,

h) umiestňovanie a druhové zloženie drevín pred výsadbou na verejných priestranstvách a vo voľnej krajine s výnimkou lesa a plôch s poľnohospodárskymi kultúrami a plodinami,

i) umiestňovanie a rozširovanie záhradkárskych a chatových osád,

j) osádzanie reklamných tabúľ a zariadení, vylepovanie plagátov a umiestňovanie pútačov mimo zástavby obcí,

k) leteckú aplikáciu chemických látok a hnojív,

l) plavenie dreva po vodných tokoch,

m) masové športové, rekreačné a iné spoločenské po-dujatia mimo zástavby obcí a vyhradených športových a rekreačných areálov,

n) zriaďovanie a rozširovanie areálov určených na vojenské zariadenia, obranu a bezpečnosť štátu, branný výcvik, civilnú ochranu a požiarnu ochranu,

o) vypaľovanie trávnych porastov.

§ 8
Súhlas orgánu ochrany prírody

(1) V súhlase vydanom podľa tohto zákona môže orgán ochrany prírody určiť bližšie podmienky vykonávania činnosti, zabezpečujúce ochranu prírody a krajiny.

(2) Orgán ochrany prírody po predchádzajúcom upozornení obmedzí alebo zakáže až do odstránenia nedostatkov činnosť, v dôsledku ktorej hrozí vznik značnej ujmy v prírode a krajine, alebo činnosť, ktorá takúto značnú ujmu spôsobila.

(3) Orgán ochrany prírody môže tomu, kto činnosťou nevyžadujúcou súhlas orgánu ochrany prírody podľa tohto zákona poškodzuje alebo ničí prírodu, nariadiť rozhodnutím, aby v určenej lehote odstránil škodlivé následky tejto činnosti, a určiť podmienky na jej ďalšie vykonávanie. Ak škodlivé následky nebudú v určenej lehote odstránené, môže to urobiť orgán ochrany prírody na náklady povinného.

(4) Orgán ochrany prírody môže obmedziť alebo zakázať činnosť tomu, kto nesplnil podmienky určené v rozhodnutí o súhlase podľa odseku 1, alebo tomu, kto nesplnil povinnosti uložené v ním vydanom rozhodnutí podľa odseku 3. Rovnako môže obmedziť alebo zakázať činnosť tomu, kto vykonáva činnosť vyžadujúcu súhlas orgánu ochrany prírody bez tohto súhlasu alebo vykonáva činnosť napriek zákazu podľa tohto zákona. Ak uvedenou činnosťou vznikli škodlivé následky na prírode a krajine, ktoré povinný v určenej lehote neodstráni, môže to urobiť orgán ochrany prírody na náklady povinného.

§ 9
Vyjadrenie orgánu ochrany prírody

(1) Vyjadrenie orgánu ochrany prírody sa vyžaduje k všetkým rozhodnutiam iných orgánov štátnej správy, ktorými môžu byť dotknuté záujmy chránené týmto zákonom, a to k

a) územnému rozhodnutiu,[18])

b) stavebnému povoleniu,[19])

c) povoleniu banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom,[20])

d) povoleniu na vodohospodárske diela, a to na záchyt prameňov, stavby priehrad a vodných nádrží, stavby na úpravu vodného toku, na ochranu pred povodňami, na zavlažovanie a odvodňovanie pozemkov, ako aj na stavby na plavebné účely v korytách vodných tokov alebo na ich brehoch,[21])

e) povoleniu na vypúšťanie odpadových a zvláštnych vôd do povrchových a podzemných vôd,[22])

f) povoleniu na vysádzanie stromov a krov v zátopových územiach,[23])

g) povoleniu ťažby riečneho materiálu[24]) a k súhlasu na zasýpanie a odvodňovanie mŕtvych ramien vodných tokov,[25])

h) rozhodnutiu o uznaní rezervácií pre zver,[26])

i) povoleniu na odlov alebo odchyt nepoľovnej zveri a zveri celoročne chránenej,

j) povoleniu na zavádzanie chovu nových druhov rýb a iných vodných živočíchov,[27])

k) rozhodnutiu o vyhlásení ochranných lesov a lesov osobitného určenia,[28]) k jeho zrušeniu alebo zmene,

l) povoleniu alebo nariadeniu pozemkových úprav,[29])

m) nariadeniu hromadných opatrení proti škodcom rastlín,[30])

n) umiestneniu a povoleniu stavby veľkého a stredného zdroja znečisťovania vrátane ich zmien a uvedenia do prevádzky,[31])

o) odlesňovaniu pozemkov a výstavbe lesných ciest a zvážnic mimo schváleného lesného hospodárskeho plánu.

(2) Vyjadrenie orgánu ochrany prírody sa vyžaduje aj k schváleniu a k zmene

a) územnoplánovacej dokumentácie,[32])

b) lesného hospodárskeho plánu a súhrnného lesného hospodárskeho plánu,[33])

c) smerného vodohospodárskeho plánu,[34])

d) času poľovačky na jednotlivé druhy zveri, prípadne jej ochrany,[35])

e) plánu rekultivácie,[36])

f) projektu geologických prác,[37])

g) plánu výstavby diaľnic, ciest a miestnych komunikácií,[38])

h) programu odpadového hospodárstva,[39])

i) projektu pozemkových úprav.[40])

(3) Vyjadrenie orgánu ochrany prírody k zmene druhu poľnohospodárskeho pozemku, k jeho zalesneniu alebo k premene nepoľnohospodárskej pôdy na poľnohospodársku pôdu podľa osobitného predpisu[41]) sa vydáva formou záväzného posudku.

§ 10
Povoľovanie činnosti podľa osobitných predpisov

Orgán štátnej správy vydávajúci podľa osobitných predpisov rozhodnutie o činnosti, na ktorú je potrebný súhlas alebo vyjadrenie orgánu ochrany prírody podľa tohto zákona, nevydá rozhodnutie, kým neobdrží takýto súhlas alebo vyjadrenie.

TRETIA ČASŤ
OSOBITNÁ OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY

PRVÁ HLAVA
ÚZEMNÁ OCHRANA

§ 11
Pojem

Územnou ochranou podľa tohto zákona sa rozumie osobitná ochrana prírody a krajiny vo vymedzenom území v druhom až piatom stupni ochrany.

§ 12
Kategórie chránených území a ochranné pásma

(1) Významné alebo ohrozené časti prírody a krajiny možno vyhlásiť za chránené územia v týchto kategóriách:

a) chránená krajinná oblasť,

b) národný park,

c) chránený areál,

d) prírodná rezervácia,

e) prírodná pamiatka.

(2) Ak to vyžaduje záujem ochrany národného parku, chráneného areálu, prírodnej rezervácie alebo prírodnej pamiatky, môže orgán ochrany prírody vyhlásiť ich ochranné pásmo, a to spôsobom, akým vyhlasuje príslušnú kategóriu chráneného územia. Ak ochranné pásmo národného parku nebolo vyhlásené súčasne s vyhlásením národného parku, môže ho vyhlásiť Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo") po dohode s Ministerstvom pôdohospodárstva Slovenskej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 13
Chránená krajinná oblasť

(1) Rozsiahlejšie územie, spravidla o výmere nad 1 000 ha, s rozptýlenými ekosystémami, významnými pre zachovanie biologickej rozmanitosti a ekologickej stability, s charakteristickým vzhľadom krajiny alebo so špecifickými formami historického osídlenia môže ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom ustanoviť za chránenú krajinnú oblasť.

(2) Na území chránenej krajinnej oblasti, ak v tomto zákone nie je ustanovené inak, platí druhý stupeň ochrany, podľa ktorého sa súhlas orgánu ochrany prírody vyžaduje na

a) činnosti uvedené v § 7 tohto zákona,

b) výsadbu lesných monokultúr a stanovištne nepôvodných lesných porastov a na ťažbu drevnej hmoty holorubným spôsobom,

c) terénne úpravy meniace tvary reliéfu a zmeny vo využití pozemkov,

d) umiestňovanie košiarov, objektov a zariadení so stádami alebo s intenzívnym chovom hospodársky vý-znamných druhov zvierat,

e) intenzívny chov zveri a rýb, zavádzanie chovu kožušinových zvierat, pestovanie cudzokrajných druhov rastlín a chov cudzokrajných druhov živočíchov mimo sídiel,

f) uznanie poľovného revíru,

g) zámerné rozširovanie pôvodných druhov rastlín a živočíchov okrem plánovanej lesohospodárskej a poľ-nohospodárskej činnosti,

h) vykonávanie geologických prác, banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom,

i) osádzanie reklamných tabúľ a zariadení a vylepovanie plagátov v obciach mimo miest vyhradených orgánom ochrany prírody,

j) aplikáciu chemických látok, najmä pesticídov, toxických látok, priemyselných hnojív a silážnych štiav pri poľnohospodárskej, lesohospodárskej a inej činnosti na ploche väčšej ako 2 ha,

k) rozširovanie lôžkových kapacít na rekreačné účely v lokalitách určených orgánom ochrany prírody,

l) budovanie a označovanie turistických chodníkov, športových a rekreačných areálov a zariadení cestovného ruchu,

m) zber rastlín, nerastov a skamenelín a ich častí na miestach určených orgánom ochrany prírody,

n) vykonávanie branného výcviku mimo areálov určených na tento účel a na mimoriadne budovanie a prevádzku zariadení slúžiacich na obranu a bezpečnosť štátu,

o) skládkovanie odpadov.

(3) Podrobnosti o podmienkach ochrany chránenej krajinnej oblasti a vymedzenie jej hraníc ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 14
Národný park

(1) Rozsiahlejšie územie, spravidla o výmere nad 1 000 ha, prevažne s ekosystémami podstatne nezmenenými ľudskou činnosťou alebo v jedinečnej a prirodzenej krajinnej štruktúre, tvoriace nadregionálne biocentrá a najvýznamnejšie prírodné dedičstvo, v ktorom je ochrana prírody nadradená nad ostatné činnosti, môže vláda nariadením vyhlásiť za národný park.

(2) Na území národného parku, ak nie je v tomto zákone ustanovené inak, platí tretí stupeň ochrany, podľa ktorého sa súhlas orgánu ochrany prírody vyžaduje na

a) činnosti uvedené v § 13 ods. 2 tohto zákona,

b) rozorávanie a premiestňovanie pôdy a hliny a úpravu pasienkov,

c) pasenie a preháňanie stád hospodársky významných druhov zvierat a budovanie zariadení na ich ochranu,

d) činnosť meniacu prirodzený stav vodných tokov, vodných plôch, močiarov, mokradí, prameňov a ponorov,

e) voľné púšťanie domácich zvierat,

f) pestovanie cudzokrajných druhov rastlín, chov cudzokrajných druhov živočíchov mimo uzavretých objektov a rozširovanie pôvodných druhov rastlín a živočíchov človekom mimo schváleného lesného hospodárskeho plánu,

g) označovanie budov, ciest, chodníkov, plôch, stromov a iných objektov informačnými, reklamnými alebo inými tabuľami, zariadeniami a znakmi a vylepovanie plagátov,

h) používanie chemických látok okrem osobnej potreby a skladovanie agrochemikálií,

i) plavbu na člnkoch alebo iným spôsobom, vyhliadkové a cvičné nízke lety vzdušnými dopravnými pro-striedkami,

j) vjazd a státie motorového vozidla s výnimkou verejných pozemných komunikácií a dopravných a technologických plôch na to určených,

k) horolezecké a skalolezecké výstupy, skialpinizmus, táborenie, stanovanie a zakladanie ohňa mimo trás a miest vyhradených orgánom ochrany prírody,

l) zber rastlín, nerastov a skamenelín,

m) budovanie a prevádzku zariadení slúžiacich na ochranu a bezpečnosť štátnych hraníc.

(3) Na území ochranného pásma národného parku (§ 12 ods. 2) platí druhý stupeň ochrany (§ 13 ods. 2).

(4) Orgán ochrany prírody môže na území národného parku obmedziť rozsah a spôsob dopravy a vstup do národného parku alebo do jeho časti, ak je ohrozený účel, na ktorý bol národný park vyhlásený.

(5) Výkon práva poľovníctva a práva rybárstva podľa osobitných predpisov[42]) môže orgán ochrany prírody na území národného parku alebo v jeho častiach obmedziť alebo zakázať, ak je tým ohrozený účel, na ktorý bol národný park vyhlásený.

(6) Podrobnosti o podmienkach ochrany národného parku a jeho ochranného pásma a vymedzenie hraníc ustanoví vláda nariadením.

§ 15
Návštevný poriadok národného parku

Okresný úrad životného prostredia, v ktorého územnom obvode je najväčšia časť národného parku, po dohode s okresnými úradmi životného pro-stredia, na území ktorých sú ostatné časti národného parku, po vyjadrení dotknutých obcí a po prerokovaní so správou národného parku vydá všeobecne záväznou vyhláškou návštevný poriadok národného parku; upraví v ňom najmä podrobnosti o povinnostiach návštevníkov, o rozsahu a spôsobe dopravy a o kultúrno-výchovnom využívaní národného parku. Návštevný poriadok možno vydať aj pre časť územia národného parku.

§ 16
Chránený areál

(1) Menšie územie, spravidla o výmere do 1 000 ha, ktoré v prevažnej miere predstavujú biokoridory, interakčné prvky alebo biocentrá miestneho alebo regionálneho významu, môže okresný úrad životného prostredia vyhlásiť všeobecne záväznou vyhláškou za chránený areál.

(2) Za chránený areál možno vyhlásiť aj územie s trvalejším výskytom chránených druhov živočíchov alebo s náleziskami chránených druhov rastlín, nerastov a skamenelín, plochy slúžiace na prírodovedecké a kultúrno-výchovné účely a niektoré časti prírody dotvorené ľudskou činnosťou, najmä umelé vodné plochy, arboréta, parky, záhrady a lomy.

(3) Na území chráneného areálu platí štvrtý stupeň ochrany, podľa ktorého sa zakazuje

a) ťažiť drevnú hmotu holorubným spôsobom a budovať zvážnice mimo schváleného lesného hospodárskeho plánu,

b) košarovať stáda hospodársky významných druhov zvierat,

c) ťažiť tŕstie, rašelinu, bahno, spraš, hlinu, pôdu, piesok a štrk, vykonávať geologické práce, banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom a používať ťažké mechanizmy mimo miest vyhradených orgánom ochrany prírody,

d) meniť vodný režim pozemkov,

e) pestovať a rozširovať nepôvodné druhy rastlín, chovať a rozširovať nepôvodné druhy živočíchov, ako aj pôvodné druhy rastlín a živočíchov inej geografickej príslušnosti mimo schváleného lesného hospodárskeho plánu,

f) voľne púšťať domáce zvieratá, najmä psy,

g) budovať priemyselné objekty a zariadenia, poľné hnojiská, záhradkárske osady, sídla a obytné súbory, ako aj objekty a zariadenia zabraňujúce migrácii živých organizmov a výmene ich genetických informácií,

h) osádzať informačné, reklamné a iné tabule a zariadenia a vylepovať plagáty mimo miest vyhradených orgánom ochrany prírody,

i) umiestňovať alebo rozširovať skládky odpadov a skladovať agrochemikálie,

j) používať chemické látky na posyp ciest a chodníkov,

k) letecky aplikovať alebo inak veľkoplošne používať chemické látky a hnojivá,

l) vykonávať športovú a rekreačnú činnosť, táborenie, stanovanie a zakladanie ohňa mimo trás a miest vyhradených orgánom ochrany prírody,

m) zber rastlín, živočíchov, nerastov a skamenelín a ich častí s výnimkou povoleného rozsahu pri vedeckovýskumnej činnosti,

n) vykonávať branný výcvik,

o) vypaľovať trávne porasty.

(4) Zákaz činnosti podľa odseku 3 písm. e) sa nevzťahuje na chránené areály alebo ich časti, ktoré sú určené na takúto činnosť, najmä na zoologické záhrady, arboréta, botanické záhrady a parky.

(5) Na činnosti uvedené v § 14 ods. 2 tohto zákona, ak nie sú zakázané podľa odseku 3, sa na území so štvrtým stupňom ochrany vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody.

(6) Na území ochranného pásma chráneného areálu (§ 12 ods. 2) platí tretí stupeň ochrany (§ 14 ods. 2).

(7) Podrobnosti o podmienkach ochrany chráneného areálu, jeho ochranného pásma a vymedzenie hraníc sa ustanovia všeobecne záväznou vyhláškou, ktorou sa chránený areál a jeho ochranné pásmo vyhlasuje.

§ 17
Prírodná rezervácia

(1) Menšie územie, spravidla o výmere do 1 000 ha, ktoré predstavuje pôvodné alebo ľudskou činnosťou málo pozmenené ekosystémy a biocentrá, môže okresný úrad životného prostredia vyhlásiť všeobecne záväznou vyhláškou za prírodnú rezerváciu.

(2) Prírodnú rezerváciu, spravidla predstavujúcu nadregionálne biocentrum ako súčasť najvýznamnejšieho prírodného dedičstva štátu, môže ministerstvo ustanoviť všeobecne záväzným právnym predpisom za národnú prírodnú rezerváciu.

(3) Na území prírodnej rezervácie a národnej prírodnej rezervácie platí piaty stupeň ochrany, podľa ktorého sa zakazuje

a) vykonávať činnosti uvedené v § 16 ods. 3 tohto zákona,

b) zasahovať do lesných porastov, rúbať stromy a poškodzovať vegetačný a pôdny kryt,

c) meniť tvar reliéfu, rozorávať a premiestňovať pôdu a hlinu a vykonávať geologické práce, banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom,

d) pásť a preháňať stáda hospodársky významných druhov zvierat,

e) meniť prirodzený stav vodných tokov, vodných plôch, močiarov, mokradí, prameňov a ponorov,

f) loviť zver a ryby a zriaďovať soľníky a kŕmidlá pre zver,

g) vnášať domáce zvieratá, cudzokrajné a nepôvodné druhy rastlín a živočíchov,

h) budovať a rozširovať objekty a zariadenia, ktoré neslúžia vodoochranným, pôdoochranným, leso-ochranným alebo iným potrebám ochrany prírody,

i) budovať chatové osady, športové a rekreačné zariadenia,

j) osádzať informačné, reklamné a iné tabule, zariadenia a znaky neslúžiace na ochranu prírody,

k) znečisťovať územie odpadmi a odpadkami a skladovať odpad,[43])

l) používať chemické prostriedky a hnojivá,

m) vchádzať a stáť dopravnými prostriedkami s výnimkou tých, ktoré slúžia vodoochranným, pôdoochranným, lesoochranným alebo iným potrebám ochrany prírody a správe alebo údržbe verejnoprospešných zariadení,

n) člnkovať sa a uskutočňovať vyhliadkové a cvičné nízke lety,

o) pohybovať sa mimo označených miest a trás,

p) zakladať oheň, fajčiť, táboriť, stanovať, vykonávať športovú a rekreačnú činnosť okrem pešej turistiky po náučných a turistických chodníkoch, horolezectva, skalolezectva a skialpinizmu na miestach vyhradených orgánom ochrany prírody,

r) rušiť pokoj a ticho,

s) zber rastlín, nerastov a skamenelín,

t) umiestňovať zariadenia na obranu a bezpečnosť štátu s výnimkou ochrany štátnych hraníc.

(4) Na činnosti uvedené v § 14 ods. 2 tohto zákona, ak nie sú zakázané podľa odseku 3, je na území s piatym stupňom ochrany potrebný súhlas orgánu ochrany prírody.

(5) V prípade ohrozenia prírodnej rezervácie alebo národnej prírodnej rezervácie môže orgán ochrany prírody zakázať v nej akúkoľvek hospodársku činnosť a zásahy do ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov. V prípade jej ohrozenia nadmernou návštevnosťou môže rozhodnúť o jej uzavretí pre verejnosť alebo dočasne obmedziť vstup do nej. Zákaz alebo obmedzenie vstupu je orgán ochrany prírody povinný vopred prerokovať s dotknutými obcami.

(6) Na území ochranného pásma prírodnej rezervácie alebo národnej prírodnej rezervácie (§ 12 ods. 2) platí štvrtý stupeň ochrany (§ 16 ods. 3 až 5).

(7) Ak ochranné pásmo prírodnej rezervácie alebo národnej prírodnej rezervácie nebolo vyhlásené podľa § 12 ods. 2 tohto zákona, je ním územie do vzdialenosti 100 m smerom von od jej hranice a platí v ňom tretí stupeň ochrany (§ 14 ods. 2).

(8) Podrobnosti o podmienkach ochrany prírodnej rezervácie alebo národnej prírodnej rezervácie, jej ochranného pásma a vymedzenie hraníc sa ustanovia všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorým sa toto chránené územie a jeho ochranné pásmo vyhlasuje.

§ 18
Prírodná pamiatka

(1) Bodové, líniové alebo iné maloplošné ekosystémy, ich zložky alebo prvky, spravidla o výmere do 50 ha, ktoré majú vedecký, kultúrny, ekologický, estetický alebo krajinotvorný význam, najmä odkryvy, skalné útvary, kamenné moria, prelomové doliny, presypy, časti vodných tokov, pramene, ponory, jazerá, môže okresný úrad životného prostredia vyhlásiť všeobecne záväznou vyhláškou za prírodnú pamiatku.

(2) Jedinečnú prírodnú pamiatku, ktorá predstavuje súčasť najvýznamnejšieho prírodného dedičstva štátu, môže ministerstvo ustanoviť všeobecne záväzným právnym predpisom za národnú prírodnú pamiatku.

(3) Na území prírodnej pamiatky a národnej prírodnej pamiatky platí piaty stupeň ochrany (§ 17 ods. 3 až 5).

(4) Na území ochranného pásma prírodnej pamiatky alebo národnej prírodnej pamiatky (§ 12 ods. 2) platí štvrtý stupeň ochrany (§ 16 ods. 3 až 5).

(5) Ak ochranné pásmo prírodnej pamiatky alebo národnej prírodnej pamiatky nebolo vyhlásené podľa § 12 ods. 2 tohto zákona, je ním územie do vzdialenosti 30 m smerom von od jej hranice a platí v ňom tretí stupeň ochrany (§ 14 ods. 2).

(6) Podrobnosti o podmienkach ochrany prírodnej pamiatky alebo národnej prírodnej pamiatky, jej ochranného pásma a vymedzenie hraníc sa ustanovia všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorým sa toto chránené územie a jeho ochranné pásmo vyhlasuje; pre prírodné pamiatky podľa § 19 tohto zákona ustanoví tieto podrobnosti ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 19
Jaskyne, priepasti a prírodné vodopády

(1) Jaskyňou podľa tohto zákona je dutý priestor v zemskej kôre v dĺžke nad 3 m, ktorý vznikol pôsobením prírodných síl neorganického pôvodu.

(2) Priepasťou podľa tohto zákona je vertikálna dutina v zemskej kôre, ktorá presahuje hĺbku 5 m, vznikla pôsobením prírodných síl neorganického pôvodu a jej šírka nepresahuje hĺbkový rozmer.

(3) Prírodným vodopádom podľa tohto zákona je útvar, v ktorom vodný tok pôsobením prírodných síl bez zásahu človeka padá z výšky nad 1 m cez stupeň vo svojom koryte.

(4) Jaskyne, priepasti a prírodné vodopády s ich skalnými stupňami sú prírodnými pamiatkami. Najvýznamnejšie z nich možno vyhlásiť za národné prírodné pamiatky (§ 18 ods. 2).

(5) Poškodzovať a ničiť ekosystémy a výzdobu jaskýň a priepastí a znečisťovať ich priestory je zakázané.

(6) Jaskyne a priepasti sú náučnými lokalitami. Na ich sprístupnenie a iné ako kultúrno-výchovné využitie sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody.

(7) Dokumentácia prác na sprístupňovaní jaskýň a priepastí musí zabezpečovať ich ochranu, najmä mikroklímy, vodného režimu, ekosystémov, výzdoby, paleontologických a archeologických nálezov.

(8) Vstup do sprístupnenej jaskyne a priepasti ako náučnej lokality je možný len so sprievodcom. Podrob-nosti sa upravia v návštevnom poriadku, ktorý vydá okresný úrad životného prostredia po prerokovaní so správcom jaskyne alebo priepasti.

(9) Na jaskyne, priepasti a prírodné vodopády sa nevzťahuje § 18 ods. 5 tohto zákona.

§ 20
Výnimky z podmienok ochrany

(1) Zákaz činnosti vo štvrtom a piatom stupni ochrany neplatí, ak je taká činnosť preukázateľne nevyhnutná na zabezpečenie starostlivosti o chránené územie alebo jeho ochranné pásmo alebo v prípade bezprostredného ohrozenia života a zdravia človeka.

(2) Výnimky zo zákazov ustanovených týmto zákonom môže v odôvodnených prípadoch povoliť orgán ochrany prírody, ktorý je príslušný na vyhlásenie ochrany. Ak ide o národný park, je týmto orgánom ministerstvo. Ak ide o prírodnú pamiatku podľa § 19 ods. 4 tohto zákona, je týmto orgánom okresný úrad životného prostredia.

§ 21
Zóny chránenej krajinnej oblasti a národného parku

(1) Chránenú krajinnú oblasť možno členiť najviac na štyri zóny a národný park najviac na tri zóny. Zóny sa vymedzujú a odstupňujú podľa povahy prírodných hodnôt v nich tak, aby piaty stupeň ochrany bol určený pre zónu A, štvrtý stupeň pre zónu B, tretí stupeň pre zónu C a v chránenej krajinnej oblasti aj druhý stupeň pre zónu D.

(2) Vymedzenie jednotlivých zón ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

(3) Zóny sa zaznamenávajú v mapových podkladoch vhodnej mierky (§ 41 ods. 4), uložených na územne príslušných orgánoch ochrany prírody. Orgán ochrany prírody vhodným spôsobom vyznačí hranice zón v teréne.

§ 22
Súkromné chránené územie

(1) Vlastník takého pozemku, ktorý spĺňa podmienky ustanovené týmto zákonom pre chránený areál (§ 16), prírodnú rezerváciu (§ 17) alebo prírodnú pamiatku (§ 18) a nebol vyhlásený za chránený podľa § 12 ods. 1 tohto zákona, môže požiadať okresný úrad životného prostredia o vyhlásenie súkromného chráneného areálu, súkromnej prírodnej rezervácie alebo súkromnej prírodnej pamiatky (ďalej len „súkromné chránené územie").

(2) Ak pozemok spĺňa podmienky na vyhlásenie územnej ochrany podľa odseku 1, okresný úrad životného prostredia uzavrie s vlastníkom pozemku písomnú dohodu o vyhlásení súkromného chráneného územia a o rozsahu práv a povinností pri zabezpečovaní jeho ochrany.

(3) Na základe dohody podľa odseku 2 okresný úrad životného prostredia vyhlási pozemok navrhnutý na územnú ochranu všeobecne záväznou vyhláškou za súkromné chránené územie.

Zriadená ochrana je k pozemku viazaná formou vecného bremena a vyznačí sa v katastri nehnuteľností.[44])

(4) V súkromnom chránenom území platí stupeň ochrany zodpovedajúci príslušnej kategórii chráneného územia podľa tohto zákona.

(5) Vlastník má na pozemku, na ktorom bolo vyhlásené súkromné chránené územie, oprávnenia stráže prírody (§ 58).

DRUHÁ HLAVA
DRUHOVÁ OCHRANA

§ 23
Pojem

Druhovou ochranou podľa tohto zákona sa rozumie osobitná ochrana druhov rastlín, živočíchov, nerastov a skamenelín vrátane ich systematických jednotiek nižšieho rádu (ďalej len „chránený druh").

§ 24
Kategórie chránených druhov

(1) Ohrozené, zriedkavé, vzácne alebo inak význam-né druhy rastlín, živočíchov, nerastov a skamenelín môže ministerstvo ustanoviť všeobecne záväzným právnym predpisom za chránené druhy v kategóriách

a) chránené rastliny,

b) chránené živočíchy,

c) chránené nerasty,

d) chránené skameneliny.

(2) Za chránené rastliny a živočíchy sa podľa tohto zákona považujú aj druhy chránené medzinárodnými dohovormi, ktorými je Slovenská republika viazaná.[45])

(3) Pri pochybnostiach, či ide o chránený druh, rozhodne obvodný úrad životného prostredia.

(4) Chránené rastliny a chránené živočíchy sa podľa stupňa ich ohrozenia členia na

a) ohrozené,

b) veľmi ohrozené,

c) kriticky ohrozené.

(5) Zoznam a stupeň ohrozenia chránených druhov rastlín a živočíchov podľa odseku 4 ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 25
Chránené rastliny

(1) Chránené rastliny je zakázané poškodzovať, ničiť, trhať, vykopávať a zbierať. Rovnako je zakázané poškodzovať a ničiť ich biotopy.

(2) Pri dávaní vyjadrenia, súhlasu alebo iného rozhodnutia podľa tohto zákona prihliada orgán ochrany prírody aj na to, aby nedochádzalo k neodôvodnenému poškodzovaniu alebo ničeniu chránených rastlín a ich biotopov.

(3) Ochrana podľa tohto zákona sa nevzťahuje na chránené rastliny v prípade, ak

a) rastú prirodzene vo vnútri poľnohospodárskych a lesných kultúr a sú poškodzované alebo ničené v súvislosti s bežným obhospodarovaním týchto kultúr,

b) sú pestované v kultúrach získaných povoleným spôsobom,

c) pochádzajú preukázateľne z dovozu, a pritom nie sú predmetom medzinárodných dohovorov.[45])

(4) Za bežné obhospodarovanie podľa odseku 3 písm. a) sa nepovažujú zásahy, v dôsledku ktorých môže dôjsť k zmene hydrologických pôdnych pomerov, pôdneho povrchu alebo chemických vlastností prostredia.

(5) Ak pri bežnom obhospodarovaní kultúr podľa odseku 3 písm. a) môže dôjsť k poškodeniu alebo zničeniu veľmi ohrozených alebo kriticky ohrozených chránených rastlín (§ 24 ods. 4), môže orgán ochrany prírody uložiť náhradné ochranné opatrenie alebo rušivý zásah obmedziť alebo zakázať.

(6) Na nález chránených rastlín v súvislosti s prípravou alebo vykonávaním stavby sa vzťahujú osobitné predpisy.[46])

(7) Podrobnosti o podmienkach ochrany chránených rastlín, o ich spoločenskom ohodnocovaní, vývoze a dovoze a o botanických záhradách a arborétach ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 26
Chránené živočíchy

(1) Chránené živočíchy je zakázané rušiť v ich prirodzenom vývine, najmä ich usmrcovať, zraňovať, chytať a premiestňovať. Zakázané je aj ničiť a poškodzovať ich biotopy a obydlia, najmä hniezda, nory a brlohy.

(2) Pri dávaní vyjadrenia, súhlasu alebo iného rozhodnutia podľa tohto zákona prihliada orgán ochrany prírody aj na to, aby nedochádzalo k neodôvodnenému rušeniu prirodzeného vývinu chránených živočíchov, ani k poškodzovaniu a ničeniu ich biotopov a obydlí.

(3) Ochrana podľa tohto zákona sa nevzťahuje na chránené živočíchy v prípadoch, v ktorých je zásah do ich prirodzeného vývinu preukázateľne nevyhnutný v súvislosti s bežným obhospodarovaním nehnuteľností alebo iného majetku, alebo z hygienických a veterinárnych dôvodov. V týchto prípadoch môže však orgán ochrany prírody určiť podmienky výkonu tejto činnosti, a ak ide o veľmi ohrozené alebo kriticky ohrozené chránené živočíchy (§ 24 ods. 4), môže takýto zásah obmedziť alebo zakázať.

(4) Na nález chránených živočíchov v súvislosti s prípravou alebo vykonávaním stavby sa vzťahujú osobitné predpisy.[46])

(5) Podrobnosti o podmienkach ochrany chránených živočíchov, ich biotopov a obydlí, o ich spoločenskom ohodnocovaní, vývoze a dovoze, o nakladaní s uhynutými jedincami a o zoologických záhradách, iných chovných zariadeniach a záchytných strediskách pre živočíchy ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 27
Chránené nerasty a chránené skameneliny

(1) Chránené nerasty a chránené skameneliny je zakázané poškodzovať a ničiť.

(2) Na zber a spracúvanie chránených nerastov a chránených skamenelín, ako aj na obchodovanie s nimi je potrebný súhlas obvodného úradu životného prostredia.

(3) Nález chráneného nerastu alebo chránenej skameneliny je nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác, pri ktorých došlo k nálezu, povinná oznámiť bez zbytočného odkladu obvodnému úradu životného prostredia.

(4) Obvodný úrad životného prostredia, ktorému bol nález oznámený, vydá nálezcovi na jeho požiadanie potvrdenie o oznámení nálezu a zabezpečí opatrenia potrebné na ochranu nálezu.

(5) Ochrana sa zabezpečuje na mieste prirodzeného nálezu. Ak hrozí nebezpečenstvo poškodenia alebo zničenia nálezu v dôsledku prírodných vplyvov alebo ľudskej činnosti, zabezpečí sa jeho ochrana odberom z miesta prirodzeného nálezu a uložením v zbierkach štátnych múzeí s prírodovedeckým zameraním.

(6) Odber podľa odseku 5 môžu vykonávať iba právnické osoby a fyzické osoby, ktorých činnosť je zameraná na vyhľadávanie, výskum, prieskum, ťažbu, zber, poznávanie alebo ochranu nerastov a skamenelín, a to na základe osobitného oprávnenia vydaného okresným úradom životného prostredia.

(7) Ak chránenému nerastu alebo chránenej skameneline hrozí poškodenie, odcudzenie alebo zničenie, alebo ak by zabezpečenie jeho ochrany ohrozovalo plynulý chod prevádzkovej činnosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby oprávnenej na podnikanie, je nálezca povinný vykonať jeho šetrný odber.

(8) Ak obvodný úrad životného prostredia písomne neuplatní u nálezcu právo na vydanie nálezu v lehote troch mesiacov odo dňa jeho oznámenia, stáva sa jeho vlastníkom nálezca. V opačnom prípade má nálezca právo na nálezné do výšky desať percent spoločenskej hodnoty nálezu. Nálezca má právo aj na náhradu nevyhnutných nákladov, ktoré mu vznikli v súvislosti s nálezom. O náleznom a náhrade rozhodne obvodný úrad životného prostredia bez zbytočného odkladu. Nárok na nálezné a náhradu nevyhnutných nákladov zanikne, ak ho nálezca neuplatní do šiestich mesiacov odo dňa nálezu.

(9) Na nález chránených nerastov a chránených skamenelín v súvislosti s prípravou alebo vykonávaním stavby sa vzťahujú osobitné predpisy.[46])

(10) Odobraté chránené nerasty a chránené skameneliny sa považujú za predmety muzeálnej hodnoty a vzťahujú sa na ne osobitné predpisy.[47])

(11) Podrobnosti o ochrane a odbere chránených nerastov a chránených skamenelín a o ich spoločenskom ohodnocovaní ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 28
Vývoz chránených druhov

(1) Vývoz chránených druhov rastlín, živočíchov, nerastov a skamenelín (§ 24 ods. 1) je možný len so súhlasom ministerstva.

(2) Súhlas podľa odseku 1 nenahrádza súhlas podľa osobitných predpisov.[48])

§ 29
Obchod s rastlinami a živočíchmi chránenými podľa medzinárodného dohovoru

(1) Na vývoz, dovoz a opätovný vývoz exemplárov rastlín a živočíchov chránených podľa medzinárodného dohovoru, ktorým je Slovenská republika viazaná,[49]) sa vyžaduje súhlas ministerstva.

(2) Na dovoz rastlín a živočíchov chránených podľa medzinárodného dohovoru[49]) na územie Slovenskej republiky sa okrem súhlasu podľa odseku 1 vyžaduje písomný súhlas príslušného orgánu štátu vývozu.

(3) Na dodržiavanie podmienok uvedených v odsekoch 1 a 2 dozerajú aj orgány colnej správy.

(4) Obchodovať na území Slovenskej republiky s druhmi rastlín a živočíchov chránenými podľa prílohy I medzinárodného dohovoru[49]) možno len so súhlasom ministerstva.

(5) Podrobnosti o vývoze, dovoze, opätovnom vývoze a obchode s rastlinami a živočíchmi chránenými podľa medzinárodného dohovoru[49]) ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 30
Evidencia a preukázanie pôvodu chráneného druhu

(1) Kto vlastní, má v držbe, spracováva alebo inak nakladá s jedincom chráneného druhu mimo prirodzeného výskytu v biotopoch, je povinný mať na túto činnosť súhlas obvodného úradu životného prostredia a viesť o nej a o chránenom druhu evidenciu, ktorej obsah ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom. Rozhodovanie o súhlase si môže v osobitných prípadoch vyhradiť ministerstvo.

(2) Kto vlastní, má v držbe, spracováva, predáva, vyváža, dováža alebo inak nakladá s jedincom chráneného druhu mimo prirodzeného výskytu v biotopoch, je povinný na výzvu orgánu ochrany prírody alebo stráže prírody preukázať svoju totožnosť a spôsob nadobudnutia jedinca chráneného druhu (najmä povolenie na dovoz, povolenie na zber alebo povolenie na chov živočíchov) a umožniť orgánu ochrany prírody vykonať identifikáciu a označenie jedinca chráneného druhu.

TRETIA HLAVA
OCHRANA DREVÍN

Práva a povinnosti pri ochrane drevín

§ 31

Ustanovenia § 32 až 34 tohto zákona sa použijú, ak sa na drevinu nevzťahujú ustanovenia o chránených rastlinách podľa § 23 až 25 tohto zákona.

§ 32

(1) Zakazuje sa poškodzovať a ničiť dreviny.

(2) Vlastník (správca, nájomca) pozemku, na ktorom sa nachádza strom s obvodom kmeňa nad 50 cm, meraným vo výške 130 cm nad zemou, alebo krovité porasty s výmerou nad 10 m^2, je povinný sa o takúto drevinu starať, najmä ju ošetrovať a udržiavať. Pri poškodení alebo výskyte nákazy dreviny chorobami môže obvodný úrad životného prostredia uložiť vlastníkovi (správcovi,

nájomcovi) pozemku vykonať nevyhnutné opatrenia na jej ozdravenie alebo rozhodnúť o jej vyrúbaní.

(3) Na výrub dreviny sa vyžaduje súhlas obvodného úradu životného prostredia s výnimkou

a) stromov s obvodom kmeňa do 50 cm, meraným vo výške 130 cm nad zemou, a krovitých porastov s výmerou do 10 m^2,

b) obnovy produkčných ovocných drevín,

c) hrozby bezprostredného ohrozenia zdravia alebo života človeka, alebo značná škoda na majetku.

(4) Ustanovenie odseku 3 písm. a) sa nepoužije v prípade, ak drevina rastie v chránenom území, v parkoch, verejných sadoch a záhradách, v cintorínoch, stromoradiach, vo vetrolamoch, v brehových porastoch, v opustených ťažobných priestoroch, haldách, výsypkách, odvaloch, prameniskách, rašeliniskách a v okolí zdravotníckych, školských, priemyselných, poľnohospodárskych a iných hospodárskych objek-tov.

(5) Ten, kto z dôvodov uvedených v odseku 3 písm. c) drevinu vyrúbal, je povinný túto skutočnosť oznámiť obvodnému úradu životného prostredia najneskôr do piatich dní od uskutočnenia výrubu.

(6) Podrobnosti o ochrane, ošetrovaní a udržiavaní drevín a o ich spoločenskom ohodnocovaní ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 33
Náhradná výsadba

(1) Obvodný úrad životného prostredia môže v súhlase na výrub dreviny uložiť žiadateľovi, aby uskutočnil primeranú náhradnú výsadbu drevín na mieste vopred určenom v súčinnosti s obcou, a to na náklady žiadateľa. Ak žiadateľ nie je vlastníkom pozemku, na ktorom sa náhradná drevina vysadila, môže mu obvodný úrad životného prostredia uložiť i starostlivosť o ňu, najviac však na dobu troch rokov. Ak nemožno uložiť náhradnú výsadbu, môže obvodný úrad životného prostredia uložiť finančnú náhradu vo výške spoločenskej hodnoty dreviny, ktorá bola vyrúbaná.[50]) Finanč-ná náhrada je príjmom Štátneho fondu životného pro-stredia Slovenskej republiky.[51])

(2) Náhradnú výsadbu a starostlivosť o náhradnú drevinu podľa odseku 1 na pozemku, ktorý nie je vo vlastníctve žiadateľa o výrub dreviny, možno uložiť len s predchádzajúcim súhlasom vlastníka dotknutého pozemku.

(3) Obce sú povinné viesť evidenciu pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu vo svojom územnom obvode. Zaradenie pozemkov do evidencie prerokujú obce s ich vlastníkmi. Obce sú povinné zabezpečovať výsadbu drevín na vhodných obecných pozemkoch; uprednostňujú pritom najmä geograficky pôvodné a tradičné druhy.

§ 34
Chránené stromy

(1) Kultúrne, vedecky, ekologicky, krajinotvorne alebo esteticky mimoriadne významné stromy alebo ich skupiny vrátane stromoradí môže okresný úrad životného prostredia vyhlásiť všeobecne záväznou vyhláškou za chránené stromy.

(2) Na ochranu chránených stromov sa vzťahujú obdobne ustanovenia § 31 a § 32 ods. 1 a 2 tohto zákona.

(3) Na výrub a spôsob ošetrovania chráneného stromu sa vyžaduje súhlas okresného úradu životného prostredia. V prípade povoleného výrubu sa použije obdobne ustanovenie § 33 tohto zákona a okresný úrad životného prostredia zároveň zruší vyhlásenie ochrany chráneného stromu.

(4) Chránené stromy sa nevyhlasujú na území prírodných rezervácií a prírodných pamiatok.

(5) Ak to vyžaduje záujem ochrany chráneného stromu, môže okresný úrad životného prostredia vyhlásiť jeho ochranné pásmo, a to spôsobom, akým vyhlasuje chránený strom. Vo vyhlásenom ochrannom pásme platí primerane tretí stupeň ochrany (§ 14 ods. 2), ak okresný úrad životného prostredia neurčí prísnejšie podmienky ochrany.

(6) Ak ochranné pásmo nebolo vyhlásené podľa odseku 5, je ním územie okolo chráneného stromu v plošnom priemete jeho koruny, najmenej však v okruhu 10 m od kmeňa stromu, a platí v ňom primerane druhý stupeň ochrany (§ 13 ods. 2).

(7) Podrobnosti o podmienkach ochrany chráneného stromu a jeho ochranného pásma sa ustanovia všeobecne záväznou vyhláškou, ktorou sa chránený strom a jeho ochranné pásmo vyhlasuje.

ŠTVRTÁ HLAVA
VYHLASOVANIE, ZMENA A ZRUŠENIE OCHRANY OSOBITNE CHRÁNENÝCH ČASTÍ PRÍRODY A KRAJINY A ICH OZNAČOVANIE

§ 35
Vyhlasovanie ochrany osobitne chránených častí prírody a krajiny

(1) Zámer vyhlásiť chránený areál, prírodnú rezerváciu, prírodnú pamiatku alebo chránený strom je okresný úrad životného prostredia príslušný na ich vyhlásenie povinný písomne oznámiť vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku dotknutého zamýšľanou ochranou a dotknutej obci. Oznámenie zámeru obsahuje najmä základnú charakteristiku zámeru, miesto a čas jeho realizácie.

(2) Obec je povinná do 15 dní od doručenia oznámenia zámeru informovať o ňom verejnosť vo svojom územnom obvode a umožniť nahliadnutie doň na obvyklom mieste najmenej po dobu 15 dní.

(3) Vlastník (správca, nájomca) dotknutého pozemku a obec má právo najneskôr do 30 dní od doručenia oznámenia zámeru podať k nemu písomné pripomienky okresnému úradu životného prostredia.

(4) Okresný úrad životného prostredia je povinný najneskôr do 30 dní pripomienky prerokovať s tým, kto ich podal, a prihliadať na ne pri vyhlasovaní osobitne chránenej časti prírody a krajiny.

(5) Vlastník (správca, nájomca) dotknutého pozemku je povinný odo dňa oznámenia zámeru až do vyhlásenia časti prírody za chránenú bez zbytočného odkladu oznámiť výkon činnosti, na ktorú je potrebný súhlas podľa tohto zákona, orgánu ochrany prírody príslušnému na jeho udelenie. Ak to vyžaduje záujem ochrany prírody a krajiny, môže orgán ochrany prírody rozhodnúť o určení podmienok na vykonávanie tejto činnosti. Tieto podmienky platia najdlhšie do vyhlásenia časti prírody a krajiny za chránenú.

(6) Ak okresný úrad životného prostredia najneskôr do dvoch rokov od oznámenia zámeru nevyhlási spôsobom upraveným v tomto zákone územie alebo strom za chránené, povinnosti určené v rozhodnutí podľa odseku 5 zanikajú.

(7) Ustanovenia odsekov 1 až 6 sa nevzťahujú na vyhlasovanie súkromného chráneného územia (§ 22).

(8) Chránený areál, prírodnú rezerváciu a prírodnú pamiatku možno vyhlásiť aj v chránenej krajinnej oblasti a v národnom parku. V chránenom areáli možno vyhlásiť prírodnú pamiatku. V prírodnej rezervácii sa prírodná pamiatka nevyhlasuje.

§ 36
Prerokúvanie zámeru vyhlásiť osobitne chránenú časť prírody a krajiny s orgánmi štátnej správy

(1) Zámer vyhlásiť chránený areál, prírodnú rezerváciu, prírodnú pamiatku alebo chránený strom prerokuje orgán ochrany prírody s orgánmi štátnej správy dotknutými podľa osobitných predpisov.[52])

(2) Dotknuté orgány štátnej správy sa k zámeru podľa odseku 1 vyjadria najneskôr do 30 dní od jeho predloženia.

§ 37
Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny

(1) Osobitne chránené časti prírody a krajiny orgán ochrany prírody do 30 dní po vyhlásení zapíše do štátneho zoznamu osobitne chránených častí prírody a krajiny (ďalej len „štátny zoznam").

(2) Štátny zoznam vedie ministerstvo; vydáva z neho aj výpisy pre územie okresu a obvodu. Výpisy zo štátneho zoznamu sú uložené na príslušnom orgáne ochrany prírody.

(3) Ministerstvo môže poveriť vedením štátneho zoznamu a vydávaním výpisov z neho podľa odseku 2 ním zriadenú organizáciu.

(4) Okresný úrad životného prostredia, ktorý vyhlásil ochranu časti prírody a krajiny, zašle do 15 dní od vyhlásenia ochrany ministerstvu podklady na vykonanie zápisu osobitne chránenej časti prírody a krajiny do štátneho zoznamu.

(5) Po vykonaní zápisu osobitne chránenej časti prírody a krajiny do štátneho zoznamu orgán geodézie a kartografie na základe podkladov predložených orgánom ochrany prírody, ktorý ochranu vyhlásil, vyznačí chránené územie s jeho ochranným pásmom, súkromné chránené územie alebo pozemok s chráneným stromom v rozsahu jeho ochranného pásma v katastri nehnuteľností.[53]) V prípade národného parku predkladá podklady ministerstvo.

(6) V prípade zrušenia ochrany osobitne chránenej časti prírody a krajiny ministerstvo zápis zo štátneho zoznamu vyškrtne.

(7) Štátny zoznam a výpisy z neho sú verejne prístupné.[54])

(8) Podrobnosti o vedení štátneho zoznamu ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 38
Označovanie osobitne chránených častí prírody a krajiny

(1) Chránené územia (§ 12 ods. 1) a chránené stromy (§ 34), ako aj ich ochranné pásma sa označujú tabuľami so štátnym znakom[55]) Slovenskej republiky a s nápisom.

(2) Označenie podľa odseku 1 obstaráva orgán ochrany prírody, ktorý osobitne chránenú časť prírody a krajiny vyhlásil, v prípade národného parku ministerstvo, a to do šiestich mesiacov odo dňa jej vyhlásenia.

(3) Chránené územia a zariadenia ochrany prírody a krajiny v nich a chránené stromy možno označovať so súhlasom obvodného úradu životného prostredia aj tabuľami s osobitnými symbolmi. Týmto spôsobom sa označujú aj súkromné chránené územia.

(4) Podrobnosti o označovaní osobitne chránených častí prírody a krajiny ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 39
Zmena a zrušenie ochrany osobitne chránených častí prírody a krajiny

(1) Zmena alebo zrušenie ochrany osobitne chránených častí prírody a krajiny sa vykoná, ak sa zistia nové skutočnosti, ktoré majú závažný vplyv na predmet ochrany, alebo ak predmet ochrany zanikol, a to rovnakým spôsobom, akým bola ochrana vyhlásená.

(2) Na zmenu alebo zrušenie ochrany podľa odseku 1 sa vzťahujú obdobne ustanovenia § 35 až 37 tohto zákona. Na zrušenie prírodnej rezervácie je potrebný predchádzajúci súhlas ministerstva.

(3) Orgán ochrany prírody na žiadosť vlastníka pozemku zruší súkromné chránené územie. Na zmenu alebo zrušenie súkromného chráneného územia sa vzťahujú obdobne ustanovenia § 22 a 37 tohto zákona.

ŠTVRTÁ ČASŤ
DOKUMENTÁCIA OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY, PRÍSTUP DO KRAJINY, FINANČNÝ PRÍSPEVOK, OBMEDZENIA VLASTNÍCKYCH PRÁV A PRÁVO NA INFORMÁCIE O OCHRANE PRÍRODY A KRAJINY

Dokumentácia ochrany prírody a krajiny

§ 40
Na účely ochrany prírody a krajiny orgány ochrany prírody obstarávajú dokumentáciu podľa § 41 tohto zákona, ktorá

a) určuje programové zámery a opatrenia na dosiahnutie trvale udržateľného rozvoja[56]) a územného systému ekologickej stability,[3])

b) vymedzuje funkcie, kategórie a stupne ochrany území, ich únosné zaťaženie[57]) a zásady ich vývoja vo vzťahu k činnostiam jednotlivých odvetví; posudzuje dôsledky zásahov do ekosystémov, ich zložiek a prvkov a navrhuje ich optimálne využitie a spôsob ochrany,

c) navrhuje asanačné, rekultivačné, rekonštrukčné alebo iné zásahy do územia a ďalšie preventívne alebo nápravné opatrenia v územnej alebo druhovej ochrane,

d) určuje vzácnosť, zriedkavosť a ohrozenosť druhov a uvádza druhy chránené podľa medzinárodných dohovorov.[45])

§ 41

(1) Dokumentáciu ochrany prírody a krajiny tvoria najmä

a) programy starostlivosti o prírodu a krajinu alebo programy záchrany osobitne chránených častí prírody a krajiny,

b) dokumenty územného systému ekologickej stability a územné priemety ochrany prírody a krajiny,

c) červené zoznamy vzácnych, zriedkavých a ohrozených druhov a zoznamy druhov chránených podľa medzinárodných dohovorov.[45])

(2) Programy starostlivosti o prírodu a krajinu sa vypracúvajú, najmä na účel uvedený v § 40 písm. a) tohto zákona, spravidla na obdobie 10 rokov. V prípade kritického ohrozenia osobitne chránených častí prírody a krajiny sa vypracúvajú programy ich záchrany, ktorými sa určujú opatrenia potrebné na zlepšenie stavu a na odstránenie príčin ohrozenia.

(3) Na zabezpečenie územného systému ekologickej stability sa vypracúva

a) Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability Slovenskej republiky ako dokument určený na stratégiu ochrany rozmanitosti podmienok a foriem života v štáte,

b) projekt regionálneho územného systému ekologickej stability ako dokument určený na ochranu rozmanitosti podmienok a foriem života v určitom regióne,

c) projekt miestneho územného systému ekologickej stability ako dokument určený na ochranu rozmanitosti podmienok a foriem života na miestnej úrovni.

(4) Územné priemety ochrany prírody a krajiny sú podkladom na vypracovanie dokumentov územného systému ekologickej stability a predstavujú textovú a mapovú dokumentáciu národných parkov a chránených krajinných oblastí vrátane vymedzenia ich zón, okresov a obvodov; vypracúvajú sa najmä na účel uvedený v § 40 písm. b) tohto zákona.

(5) Červené zoznamy vzácnych, zriedkavých a ohrozených druhov predstavujú východiskový dokument druhovej ochrany, slúžiaci na hodnotenie stupňa ohrozenosti a vyhlasovanie osobitne chránených druhov. Zoznam druhov, ktoré vyžadujú medzinárodnú ochranu, sa zostavuje a vydáva podľa medzinárodných dohovorov.[45])

(6) Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability Slovenskej republiky a programy starostlivosti o prírodu a krajinu národných parkov obstaráva ministerstvo a schvaľuje vláda; ostatnú dokumentáciu obstaráva a schvaľuje príslušný orgán ochrany prírody po prerokovaní s dotknutými orgánmi štátnej správy.

(7) Dokumentácia uvedená v odseku 1 písm. a) a b) je podkladom na vypracovanie územnoplánovacej a ďalšej dokumentácie podľa § 9 ods. 2 tohto zákona a na činnosť a rozhodovanie orgánov ochrany prírody a obcí.

(8) Dokumentácia ochrany prírody a krajiny je verejne prístupná,[54]) ak osobitné predpisy neustanovujú inak.[58])

(9) Podrobnosti o obstarávaní, obsahu a vedení dokumentácie ochrany prírody a krajiny a o spôsobe a rozsahu poskytovania informácií z nej ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 42
Prieskumy a výskumy

(1) Prieskum alebo výskum (ďalej len „výskum") prírody a krajiny, jej zložiek alebo prvkov je oprávnená vykonávať len právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá má na jeho vykonávanie kvalifikačné predpoklady (ďalej len „oprávnená osoba"), a ak ide o výskum osobitne chránenej časti prírody a krajiny, aj súhlas okresného úradu životného prostredia.

(2) Oprávnená osoba je povinná pred začatím výskumu uzavrieť s vlastníkom (správcom, nájomcom) pozemku, na ktorom sa má výskum vykonať, dohodu o podmienkach jeho vykonania. Ak je výskum vo verejnom záujme a nedôjde k dohode o jeho vykonaní a o podmienkach, za ktorých sa môže vykonať, rozhodne okresný úrad životného prostredia.

(3) Oprávnená osoba je povinná vopred oznámiť okresnému úradu životného prostredia začatie výskumu osobitne chránenej časti prírody a krajiny a do 60 dní po jeho ukončení podať mu správu o jeho výsledku.

(4) Pri vykonávaní výskumu je oprávnená osoba povinná rešpektovať práva a oprávnené záujmy vlastníka (správcu, nájomcu) pozemku, na ktorom sa výskum vykonáva.

(5) Ak bezprostredne hrozí zánik ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov, môže okresný úrad životného prostredia nariadiť ich nevyhnutný výskum a zároveň určiť oprávnenú osobu na jeho vykonanie. Môže tiež rozhodnúť, že náklady spojené s vykonaním tohto výskumu v území s druhým až piatym stupňom ochrany hradí ten, kto svojou činnosťou spôsobil ohrozenie ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov.

(6) Okresný úrad životného prostredia môže oprávnenej osobe zakázať vykonávanie výskumu, ak porušuje podmienky ochrany prírody a krajiny ustanovené týmto zákonom, predpismi vydanými na jeho vykonanie alebo určené v súhlase okresného úradu životného prostredia podľa odseku 1.

§ 43
Prístup do krajiny

(1) Každý má právo pri rekreácii, turistike a obdobnom užívaní prírody na voľný prechod cez pozemky vo vlastníctve (správe, nájme) štátu, obce, právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ak tým nespôsobí škodu na majetku alebo zdraví inej osoby. Je pritom povinný rešpektovať práva a oprávnené záujmy vlastníka (správcu, nájomcu) pozemku, ako aj podmienky ochrany prírody a krajiny.

(2) Právo podľa odseku 1 sa nevzťahuje na zastavané pozemky alebo stavebné pozemky, dvory, záhrady, sady, vinice, chmeľnice, lesné škôlky a zverníky. Orná pôda, lúky a pasienky sú z práva podľa odseku 1 vylúčené v čase, keď môže dôjsť k poškodeniu porastov alebo pôdy, ako aj vtedy, keď sa na nich pasie dobytok. Osobitné predpisy[59]) môžu právo podľa odseku 1 obmedziť alebo upraviť odchylne.

(3) Pri oplocovaní pozemku, ktorý nie je vylúčený z práva voľného prechodu podľa odseku 2, zabezpečí vlastník (správca, nájomca) pozemku technickými alebo inými opatreniami možnosť voľného prechodu na vhodnom mieste pozemku.

§ 44
Vstupné do chránených území

(1) Na účely regulácie využívania chránených území alebo ich častí, ako aj regulácie ich únosného zaťaženia[57]) môže okresný úrad životného prostredia alebo vlastník súkromného chráneného územia vyberať za vjazd a zotrvanie motorového vozidla[60]) v chránenom území alebo za vstup do jeho vybraných častí mimo zastavaných území obcí vstupné. Vstupné sa určí podľa cenových predpisov.[61])

(2) Vstupné podľa odseku 1 neplatia fyzické osoby pracujúce v chránenom území, fyzické osoby, ktoré v ňom majú trvalý alebo prechodný pobyt, ani vlastníci nehnuteľností nachádzajúcich sa v chránenom území. Vstupné sa nevyberá pri činnostiach spojených so zabezpečením starostlivosti o chránené územie, s ochranou zdravia a majetku a za vjazd a zotrvanie motorových vozidiel nemobilných zdravotne postihnutých osôb.

(3) Vstupné podľa odseku 1 je príjmom Štátneho fondu životného prostredia Slovenskej republiky[51]) s výnimkou vstupného do súkromného chráneného územia, ktoré je príjmom jeho vlastníka.

§ 45
Vstup na pozemky

(1) Vlastník (správca, nájomca) pozemku je povinný

a) umožniť pracovníkom orgánu ochrany prírody, ktorí sa pri výkone svojej pracovnej činnosti preukážu služobným preukazom, vstupovať na pozemok s cieľom plniť povinnosti vyplývajúce z tohto zákona a z ďalších predpisov na úseku ochrany prírody a krajiny,

b) strpieť označovanie osobitne chránených častí prírody a krajiny, umiestňovanie a udržiavanie dočasných zariadení potrebných na zabezpečenie starostlivosti o osobitne chránenú časť prírody a krajiny,

c) strpieť vykonanie nevyhnutných opatrení orgánom ochrany prírody, najmä meranie, sledovanie a vypracovanie dokumentácie, za účelom zabránenia závažného poškodenia alebo zničenia ekosystému, jeho zložky alebo prvku.

(2) Pracovník orgánu ochrany prírody je povinný pri výkone činnosti podľa odseku 1 čo najviac šetriť do-tknutý pozemok, ako aj práva a právom chránené záujmy vlastníka (správcu, nájomcu) pozemku.

(3) Za pracovníkov orgánu ochrany prírody podľa odseku 1 a 2 sa považujú aj pracovníci týmto orgánom poverenej právnickej osoby a členovia stráže prírody.

(4) Orgán ochrany prírody vopred oznámi vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku rozsah a čas trvania výkonu činnosti podľa odseku 1.

(5) Škody spôsobené pri výkone činnosti podľa odseku 1 hradí štát.[62]) Nárok na náhradu škody môže oprávnený uplatniť na príslušnom orgáne ochrany prírody do šiestich mesiacov od skončenia činnosti podľa odseku 1, inak právo zaniká.

(6) Nedotknuté zostávajú osobitné predpisy,[63]) podľa ktorých je vykonávanie činnosti podľa odseku 1 vylúčené, obmedzené alebo viazané na osobitný súhlas alebo povolenie.

§ 46
Finančný príspevok

(1) Ak je to potrebné na zabezpečenie ochrany osobitne chránených častí prírody a krajiny [§ 3 písm. l)] a významných krajinných prvkov [§ 3 písm. c)], môže orgán ochrany prírody alebo ním poverená právnická osoba uzavrieť s vlastníkom (správcom, nájomcom) dotknutého pozemku písomnú dohodu o zabezpečení starostlivosti o pozemok.

(2) Ak sú so zabezpečením starostlivosti o pozemok podľa odseku 1 spojené náklady, orgán ochrany prírody navrhne poskytnúť vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) dotknutého pozemku finančný príspevok zo Štátneho fondu životného prostredia Slovenskej republiky.[64])

(3) Podrobnosti o podmienkach poskytovania príspevku a jeho výške ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 47
Náhrada majetkovej ujmy

(1) Vlastník (správca, nájomca) pozemku je povinný strpieť obmedzenia vyplývajúce zo zákazov a iných podmienok ochrany prírody a krajiny ustanovených týmto zákonom alebo na jeho základe. Ak mu takýmto obmedzením bežného hospodárenia na pozemku, ktorý nie je vo vlastníctve štátu, vznikne majetková ujma, patrí mu náhrada.[65])

(2) Majetkovú ujmu podľa odseku 1 hradí štát.[66])

(3) Podmienky a spôsob úhrady majetkovej ujmy podľa odseku 1 a spôsob jej výpočtu ustanoví vláda nariadením.

§ 48
Zákaz scudzovania

Pozemky a vodné plochy v chránených územiach s tretím až piatym stupňom ochrany, ktoré sú ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona vo vlastníctve štátu, nemožno scudzovať. Tým nie sú dotknuté práva fyzických osôb a právnických osôb podľa predpisov o majetkovej reštitúcii.[67])

§ 49
Informácie o ochrane prírody a krajiny

(1) Orgány ochrany prírody vedú v rozsahu svojej pôsobnosti informácie o ochrane prírody a krajiny, ktoré obsahujú najmä

a) právne predpisy o ochrane prírody a krajiny,

b) vydané rozhodnutia o ochrane prírody a krajiny vrátane rozhodnutí v odvolacom a preskúmavacom konaní,

c) dokumentáciu ochrany prírody a krajiny podľa § 37 a 41 tohto zákona,

d) iné dôležité informácie vzťahujúce sa na výkon a riadenie ochrany prírody a krajiny, najmä údaje o stave a vývoji prírodného prostredia.

(2) Fyzickým osobám a právnickým osobám sú informácie podľa odseku 1 prístupné počas pracovnej doby orgánov ochrany prírody, ak nie sú predmetom štátneho, hospodárskeho, služobného alebo obchodného tajomstva[58]) alebo ak zverejnením miesta výskytu chránených druhov rastlín, živočíchov, nerastov a skamenelín nehrozí ich neprípustné rušenie, poškodzovanie alebo ničenie.

(3) Podrobnosti o poskytovaní a evidencii informácií o ochrane prírody a krajiny ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

PIATA ČASŤ
ORGÁNY OCHRANY PRÍRODY, ICH PÔSOBNOSŤ A STRÁŽ PRÍRODY

§ 50
Orgány ochrany prírody

Štátnu správu vo veciach ochrany prírody a krajiny podľa tohto zákona vykonáva

a) ministerstvo ako ústredný orgán štátnej správy vo veciach ochrany prírody a krajiny,[68])

b) Slovenská inšpekcia životného prostredia,[69])

c) úrady životného prostredia.[70])

§ 51
Ministerstvo

Ministerstvo

a) riadi výkon štátnej správy vo veciach ochrany prírody a krajiny a určuje hlavné smery tejto činnosti,

b) plní funkciu hlavného štátneho dozoru vo veciach ochrany prírody a krajiny a vykonáva ústredné revízie stavu osobitne chránených častí prírody a krajiny,

c) obstaráva návrhy na vyhlásenie národných parkov, zmenu alebo zrušenie ich ochrany, Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability Slovenskej republiky a programy starostlivosti o národné parky alebo programy ich záchrany,

d) obstaráva a schvaľuje program starostlivosti o prírodu a krajinu štátu, programy starostlivosti o chránené krajinné oblasti, územné priemety ochrany prírody a krajiny chránených krajinných oblastí, územné priemety ochrany prírody a krajiny národných parkov a programy záchrany kriticky ohrozených chránených druhov na celom území štátu,

e) vyhlasuje ochranné pásmo národného parku, národnej prírodnej rezervácie a národnej prírodnej pamiatky podľa § 12 ods. 2 tohto zákona,

f) dáva súhlas podľa § 7 písm. e) a g) tohto zákona (s výnimkou súhlasu na zriaďovanie zoologických kútikov), podľa § 28 ods. 1 a § 29 ods. 1 tohto zákona,

g) povoľuje výnimky z podmienok ochrany podľa § 20 ods. 2 tohto zákona,

h) môže si vyhradiť, ak sú na to závažné dôvody, pôsobnosť obvodného úradu životného prostredia vo veciach podľa § 8 ods. 2 až 4 a § 63 ods. 1 tohto zákona,

i) zriaďuje a riadi organizácie ochrany prírody,[71]) najmä správy národných parkov,

j) zúčastňuje sa na medzinárodnej spolupráci, na uskutočňovaní medzinárodných programov, projektov a dohovorov vo veciach ochrany prírody a krajiny,

k) plní ďalšie úlohy vo veciach ochrany prírody a krajiny, ustanovené v druhej až štvrtej časti tohto zákona a v osobitných predpisoch.

§ 52
Slovenská inšpekcia životného prostredia

(1) Slovenská inšpekcia životného prostredia (ďalej len „inšpekcia") je odborným kontrolným orgánom, prostredníctvom ktorého ministerstvo vykonáva hlavný štátny dozor vo veciach ochrany prírody v rozsahu § 56 ods. 2 tohto zákona.

(2) Inšpekcia nariaďuje odstránenie nedostatkov zistených jej kontrolnou činnosťou. Pri súbežnom konaní inšpekcie a úradu životného prostredia sa postupuje obdobne ako pri ukladaní pokút.[72]) Za porušenie povinností uložených týmto zákonom, všeobecne záväznými právnymi predpismi vydanými na jeho vykonanie a rozhodnutiami vydanými na ich základe ukladá pokuty.

§ 53
Okresný úrad životného prostredia

Okresný úrad životného prostredia

a) riadi výkon štátnej správy vo veciach ochrany prírody a krajiny v okrese,

b) obstaráva programy starostlivosti o prírodu a krajinu okresu, programy záchrany chránených areálov, prírodných rezervácií, prírodných pamiatok a chránených druhov ohrozených na území okresu, územné priemety ochrany prírody a krajiny okresu a projekty regionálneho územného systému ekologickej stability,

c) vykonáva okresné revízie stavu osobitne chránených častí prírody a krajiny,

d) vyhlasuje ochranné pásmo chráneného areálu, prírodnej rezervácie a prírodnej pamiatky podľa § 12 ods. 2 tohto zákona a ochranné pásmo chráneného stromu podľa § 34 ods. 5 tohto zákona,

e) dáva súhlas podľa § 7 písm. b), c), d), f), g) (len na zriaďovanie zoologických kútikov),k), l) a n), § 13 ods. 2 písm. b), e), f), h), i), n) a o), § 14 ods. 2 písm. d) a m) a § 19 ods. 6 tohto zákona,

f) dáva vyjadrenie podľa § 9 ods. 1 písm. c), d), e), g), h), i), j) a k), § 9 ods. 2 písm. a), b), c), f) a g) a § 9 ods. 3 tohto zákona,

g) rozhoduje podľa § 5 ods. 4, § 14 ods. 4 a 5 a § 17 ods. 5 tohto zákona,

h) povoľuje výnimky z podmienok ochrany podľa § 20 ods. 2 tohto zákona,

i) ak sú na to závažné dôvody, môže si vyhradiť pôsobnosť obvodného úradu životného prostredia vo veciach podľa § 8 ods. 2 až 4 a § 63 ods. 1 tohto zákona, ak si ju už nevyhradilo ministerstvo podľa § 51 písm. h) tohto zákona,

j) vydáva pre územie okresu všeobecne záväzné vyhlášky vo veciach ochrany prírody a krajiny,[73])

k) plní ďalšie úlohy vo veciach ochrany prírody a krajiny, ustanovené v druhej až štvrtej časti tohto zákona.

§ 54
Obvodný úrad životného prostredia

Obvodný úrad životného prostredia

a) vykonáva v prvom stupni štátnu správu vo veciach ochrany prírody a krajiny v rozsahu ustanovenom týmto zákonom,

b) obstaráva územné priemety ochrany prírody a krajiny obvodov, projekty miestneho územného systému ekologickej stability a programy starostlivosti o dreviny,

c) vykonáva obvodné revízie stavu osobitne chránených častí prírody a krajiny,

d) dáva súhlas podľa § 7 písm. a), h), i), j), m) a o), § 13 ods. 2 písm. c), d), g), j), k), l) a m) a § 14 ods. 2 písm. b), c) a e) až l) tohto zákona,

e) dáva vyjadrenie podľa § 9 ods. 1 písm. a), b), f), l), m), n) a o) a § 9 ods. 2 písm. d), e), h) a i) tohto zákona,

f) rozhoduje podľa § 8 ods. 2 až 4, § 26 ods. 3 a § 63 ods. 1 tohto zákona,

g) ukladá náhradné ochranné opatrenia podľa § 25 ods. 5 tohto zákona,

h) prejednáva priestupky vo veciach ochrany prírody a krajiny,[74])

i) plní ďalšie úlohy vo veciach ochrany prírody a krajiny, ustanovené v druhej až štvrtej časti tohto zákona.

§ 55
Štátny dozor úradov životného prostredia

Úrady životného prostredia vykonávajú štátny dozor nad dodržiavaním ustanovení tohto zákona a všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie, ako aj nad dodržiavaním nimi vydaných rozhodnutí a v rozsahu svojej pôsobnosti ukladajú opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a pokuty.

§ 56
Hlavný štátny dozor

(1) Ministerstvo dozerá v rámci hlavného štátneho dozoru, ako úrady životného prostredia vykonávajú ustanovenia tohto zákona a všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie.

(2) Pri výkone hlavného štátneho dozoru ministerstvo dozerá, ako právnické osoby a fyzické osoby dodržiavajú tento zákon, všeobecne záväzné právne predpisy vydané na jeho vykonanie a rozhodnutia úradov životného prostredia vo veciach ochrany prírody a krajiny.

§ 57
Oprávnenia osôb vykonávajúcich štátny dozor nad ochranou prírody a krajiny

(1) Osoby vykonávajúce štátny dozor podľa § 55 a 56 tohto zákona a členovia stráže prírody (§ 58) sú pri plnení svojich úloh oprávnení vstupovať na pozemky, do objektov a zariadení, ak na to

nie je potrebné povolenie podľa osobitných predpisov, vykonávať potrebné zisťovania, požadovať potrebné údaje a vysvetlenia a nazerať do príslušných dokladov.

(2) Oprávnenie člena stráže prírody sa nevzťahuje na vstup a vykonávanie kontroly v súkromnom chránenom území (§ 22).

(3) Pri výkone štátneho dozoru sú osoby uvedené v odseku 1 povinné

a) preukázať sa písomným poverením orgánu, na pokyn ktorého vykonávajú dozor, alebo služobným preukazom,

b) zachovávať mlčanlivosť o veciach tvoriacich štátne, hospodárske, služobné a obchodné tajomstvo,[58]) o ktorých sa pri výkone štátneho dozoru dozvedeli.

§ 58
Stráž prírody

(1) Okresný úrad životného prostredia vo svojom územnom obvode ustanovuje a odvoláva stráž prírody z radov spôsobilých občanov na zabezpečenie starostlivosti o prírodu a krajinu podľa tohto zákona.

(2) Člen stráže prírody sa pri výkone svojej funkcie preukazuje osobitným preukazom. Člen stráže prírody je oprávnený

a) sledovať a zbierať údaje o stave prírody a krajiny, jej zložiek a prvkov,

b) dozerať na dodržiavanie tohto zákona, všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie a rozhodnutí vydaných na ich základe,

c) zisťovať totožnosť osôb, ktoré konajú v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi o ochrane prírody a krajiny,

d) ukladať a vyberať blokové pokuty za priestupky na úseku ochrany prírody a krajiny,[75])

e) odobrať jedinca chráneného druhu (§ 24) fyzickej osobe alebo právnickej osobe, ktorá ho získala nepovoleným spôsobom, a vykonať nevyhnutné opa-trenia na jeho záchranu,

f) predviesť na políciu osobu, ktorú pristihol pri trestnom čine alebo priestupku na úseku ochrany prírody a krajiny, ak je to nevyhnutne potrebné na zistenie jej totožnosti, na zamedzenie úteku alebo na zabezpečenie dôkazu.

(3) V prípade ohrozenia záujmov chránených týmto zákonom člen stráže prírody o tom upovedomí príslušný obvodný úrad životného prostredia.

(4) Člen stráže prírody oprávnený držať a nosiť zbraň podľa osobitných predpisov,[76]) ktorého osobitne určí okresný úrad životného prostredia, je pri zabezpečovaní starostlivosti o osobitne chránenú časť prírody a krajiny oprávnený nosiť zbraň a túto zbraň použiť iba

a) v nutnej obrane a krajnej núdzi,[77])

b) pri zneškodňovaní zvierat, ktoré bezprostredne ohrozujú život alebo zdravie osôb alebo chránené druhy živočíchov.

(5) Pri použití zbrane je člen stráže prírody povinný dbať na potrebnú opatrnosť, najmä aby nebol ohrozený život iných osôb a aby čo najviac šetril život osoby, proti ktorej zákrok smeruje.

(6) Člen stráže prírody je povinný o použití zbrane proti osobe bezodkladne upovedomiť políciu a okresný úrad životného prostredia.

(7) Oprávnenia člena stráže prírody majú aj ministerstvom určení pracovníci organizácií podľa § 51 písm. i) tohto zákona.

(8) Podrobnosti o organizácii a úlohách stráže prírody a o ustanovení a predpokladoch výkonu funkcie člena stráže prírody ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 59
Rovnošata a označenie pracovníkov ochrany prírody

(1) Pracovníci orgánov a organizácií ochrany prírody, ktorí vykonávajú svoju činnosť v teréne, môžu nosiť rovnošatu ochrany prírody a odznak so štátnym znakom Slovenskej republiky. Toto označenie môže mať aj člen stráže prírody.

(2) Podrobnosti o spôsobe zavedenia rovnošaty a označenia pracovníkov ochrany prírody ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 60
Konanie

(1) Všeobecné predpisy o správnom konaní[78]) s výnimkou ustanovení o miestnej príslušnosti sa nevzťahujú na

a) vydanie vyjadrenia podľa § 9 tohto zákona,

b) vydanie rozhodnutia podľa § 24 ods. 3 tohto zákona o určení, či ide o druh, ktorému sa poskytuje osobitná ochrana,

c) vydanie potvrdenia o oznámení nálezu chráneného nerastu alebo chránenej skameneliny podľa § 27 ods. 4 tohto zákona,

d) vydanie oprávnenia na odber chránených nerastov a chránených skamenelín podľa § 27 ods. 6 tohto zákona,

e) postup pri vyhlasovaní, zmene alebo zrušení ochrany osobitne chránených častí prírody a krajiny podľa tretej časti tohto zákona,

f) konanie o ustanovovaní a odvolávaní členov stráže prírody podľa § 58 tohto zákona.

(2) Výkon právoplatného rozhodnutia orgánu ochrany prírody uskutočňuje tento orgán.[79])

§ 61
Osobitné ustanovenie o miestnej príslušnosti

Ak sa územie, ktoré má byť vyhlásené za chránené, nachádza na území viacerých okresov, príslušný na jeho vyhlásenie je ten okresný úrad životného prostredia, v územnom obvode ktorého je najväčšia časť tohto územia.

§ 62
Zmena a zrušenie súhlasu

Orgán ochrany prírody môže z vlastného podnetu alebo na návrh ním vydaný súhlas zmeniť alebo zrušiť, ak

a) dôjde k zmene skutočností rozhodných pre udelenie súhlasu,

b) to vyžadujú záujmy prírody a krajiny chránené týmto zákonom, najmä ak vznikla alebo hrozí vznik vážnej ekologickej ujmy,

c) oprávnený bez závažného dôvodu nevyužíva súhlas po dobu dlhšiu ako 1 rok,

d) oprávnený nedodržuje podmienky určené v súhlase orgánu ochrany prírody,

e) pri činnosti vykonávanej na základe súhlasu dochádza k porušovaniu ustanovení tohto zákona alebo k podstatnému poškodzovaniu iných oprávnených záujmov v ochrane prírody a krajiny.

ŠIESTA ČASŤ
ZODPOVEDNOSŤ ZA PORUŠENIE POVINNOSTÍ NA ÚSEKU OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY

§ 63
Odstránenie následkov protiprávneho konania

(1) Kto poškodí, zničí alebo naruší časť prírody a krajiny chránenú týmto zákonom, je povinný, ak je to možné alebo účelné, navrátiť ju do pôvodného stavu. K spôsobu a podmienkam navrátenia do pôvodného stavu je potrebné vyžiadať si stanovisko orgánu ochrany prírody.

(2) Ustanovením odseku 1 nie je dotknutá zodpovednosť za škodu podľa všeobecných právnych predpisov.

§ 64
Pokuty právnickým osobám a fyzickým osobám oprávneným na podnikanie

(1) Úrad životného prostredia alebo inšpekcia môže uložiť pokutu do 100 000 Sk právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie, ktorá sa dopustí protiprávneho konania tým, že

a) vykonáva činnosť uvedenú v § 7, § 13 ods. 2 , § 14 ods. 2, § 19 ods. 6 alebo § 30 ods. 1 tohto zákona bez súhlasu príslušného orgánu ochrany prírody,

b) vykonáva činnosť zakázanú podľa § 16 ods. 3 alebo § 17 ods. 3 tohto zákona,

c) nedodržuje obmedzenie alebo zákaz vyhlásený podľa § 5 ods. 4 tohto zákona,

d) porušuje podmienky vykonávania činnosti určené príslušným orgánom ochrany prírody v rozhodnutí o súhlase vydanom podľa § 8 ods. 1 tohto zákona alebo podmienky určené podľa § 35 ods. 5 tohto zákona,

e) porušuje povinnosti uložené v návštevnom poriadku národného parku (§ 15),

f) vykonáva činnosť uvedenú v § 27 ods. 2 tohto zákona bez súhlasu orgánu ochrany prírody,

g) poruší povinnosť podľa § 5 ods. 2 a 3 tohto zákona,

h) neoznámi výrub dreviny (§ 32 ods. 5) alebo nález chráneného nerastu alebo chránenej skameneliny (§ 27 ods. 3),

i) nesplní povinnosť uloženú orgánom ochrany prírody podľa § 30 ods. 2 alebo § 32 ods. 2 tohto zákona,

j) poškodí významný krajinný prvok,

k) nesplní oznamovaciu povinnosť podľa § 35 ods. 5 alebo § 68 ods. 3 tohto zákona,

l) nevedie evidenciu o chránenom druhu (§ 30 ods. 1),

m) vykonáva výskum osobitne chránených častí prírody a krajiny bez súhlasu orgánu ochrany prírody (§ 42 ods. 1) alebo neoznámi začatie výskumu osobitne chránenej časti prírody a krajiny alebo nepodá o jeho výsledku v určenej lehote správu (§ 42 ods. 3),

n) neumožní osobám oprávneným podľa § 45, 57 a 58 tohto zákona vstup na pozemky alebo do iných nehnuteľností (§ 58 ods. 1), ktoré vlastní alebo užíva,

o) znečisťuje jaskyne alebo priepasti (§ 19 ods. 5).

(2) Pokutu do 250 000 Sk môže úrad životného prostredia alebo inšpekcia uložiť právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie, ktorá sa dopustí protiprávneho konania tým, že

a) odchytáva a usmrcuje živočíchy (§ 5 ods. 5),

b) poškodzuje, trhá, vykopáva alebo zbiera, alebo iným spôsobom narušuje prirodzený vývin chránených rastlín (§ 25 ods. 1),

c) chytá, zraňuje, premiestňuje alebo iným spôsobom ruší v prirodzenom vývine chránené živočíchy alebo poškodzuje ich biotopy a obydlia (§ 26 ods. 1),

d) poškodzuje ekosystémy a výzdobu jaskýň a priepastí (§ 19 ods. 5), chránené nerasty a chránené skameneliny (§ 27 ods. 1) alebo dreviny (§ 32 ods. 1),

e) zničí významný krajinný prvok,

f) nedodržuje obmedzenie vyhlásené v národnom parku alebo jeho časti podľa § 14 ods. 4 tohto zákona,

g) nevykoná náhradné ochranné opatrenie uložené orgánom ochrany prírody (§ 25 ods. 5) alebo nedodržuje podmienky určené orgánom ochrany prírody podľa § 26 ods. 3 tohto zákona,

h) nedodržuje obmedzenie alebo zákaz vyhlásený orgánom ochrany prírody podľa § 14 ods. 4 a 5, § 17 ods. 5 alebo § 42 ods. 6 tohto zákona,

i) vykonáva odber chráneného nerastu alebo chránenej skameneliny bez osobitného oprávnenia alebo nezabezpečí ich šetrný odber (§ 27 ods. 6 a 7),

j) nesplní povinnosti uložené orgánom ochrany prírody v súhlase na výrub dreviny (§ 33 ods. 1),

k) zničí zariadenie určené na ochranu a označenie osobitne chránenej časti prírody a krajiny,

l) konaním podľa odseku 1 písm. a) až g) značne ohrozí alebo poškodí časť prírody a krajiny, jej zložky alebo prvku.

(3) Pokutu do 500 000 Sk môže úrad životného prostredia alebo inšpekcia uložiť právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie, ktorá sa dopustí protiprávneho konania tým, že

a) ničí chránené rastliny (§ 25 ods. 1),

b) usmrcuje chránené živočíchy (§ 26 ods. 1),

c) ničí ekosystémy a výzdobu jaskýň a priepastí (§ 19 ods. 5), chránené nerasty a chránené skameneliny (§ 27 ods. 1) alebo dreviny (§ 32 ods. 1),

d) vykonáva činnosť uvedenú v § 28 a 29 tohto zákona bez súhlasu orgánu ochrany prírody,

e) nepostupuje tak, aby nedochádzalo k väčšiemu úhynu rastlín a živočíchov a k poškodzovaniu a ničeniu ich biotopov (§ 5 ods. 1),

f) nedodržuje obmedzenie alebo zákaz vyslovený orgánom ochrany prírody podľa § 8 ods. 2 a 4, § 25 ods. 5 alebo § 26 ods. 3 tohto zákona,

g) nesplní povinnosť uloženú orgánom ochrany prírody podľa § 8 ods. 3 tohto zákona,

h) vyrúbe drevinu (§ 32 ods. 3 a 4) alebo chránený strom (§ 34 ods. 3) bez súhlasu orgánu ochrany prírody,

i) nenavráti poškodenú časť prírody a krajiny chránenú podľa tohto zákona do pôvodného stavu (§ 63 ods. 1),

j) konaním podľa odseku 1 písm. a) až g) zničí časť prírody a krajiny, jej zložky alebo prvku.

§ 65
Ukladanie pokút

(1) Pri určovaní výšky pokuty podľa § 64 tohto zákona sa prihliada najmä na závažnosť a čas trvania protiprávneho konania a na rozsah a mieru hroziacej alebo spôsobenej škody.

(2) Úrad životného prostredia alebo inšpekcia môže v rozhodnutí o uložení pokuty súčasne povinnému uložiť, aby v určenej lehote vykonal opatrenia na nápravu následkov protiprávneho konania, za ktoré bola pokuta uložená. Ak povinný v určenej lehote tieto opatrenia nevykoná, možno mu uložiť ďalšiu pokutu až do výšky dvojnásobku uloženej pokuty.

(3) Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa o porušení povinnosti dozvedel príslušný úrad životného prostredia alebo inšpekcia, najneskôr do troch rokov odo dňa, keď došlo k porušeniu povinnosti. Ďalšiu pokutu podľa odseku 2 možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa mala povinnosť uložená v rozhodnutí podľa odseku 2 splniť.

(4) Pokuta je splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola uložená, ak orgán, ktorý pokutu uložil, neurčí dlhšiu lehotu jej splatnosti.

(5) Výnosy pokút uložených podľa § 64 tohto zákona sú príjmom Štátneho fondu životného prostredia Slovenskej republiky.[51])

§ 66
Priestupky

(1) Úrad životného prostredia alebo inšpekcia môže uložiť pokutu do 5 000 Sk fyzickej osobe, ktorá sa dopustí priestupku tým, že

a) trhá rastliny vrátane ich plodov a plodníc húb nad rozsah ustanovený v § 5 ods. 2 tohto zákona,

b) vstúpi do sprístupnenej jaskyne alebo priepasti bez sprievodcu (§ 19 ods. 8),

c) dopustí sa protiprávneho konania uvedeného v § 64 ods. 1 tohto zákona.

(2) Pokutu do 10 000 Sk môže úrad životného prostredia alebo inšpekcia uložiť fyzickej osobe, ktorá sa dopustí protiprávneho konania uvedeného v § 64 ods. 2 tohto zákona.

(3) Pokutu do 20 000 Sk môže úrad životného prostredia alebo inšpekcia uložiť fyzickej osobe, ktorá sa dopustí protiprávneho konania uvedeného v § 64 ods. 3 tohto zákona.

(4) Na konanie o priestupkoch sa vzťahujú všeobecné predpisy o prejednávaní priestupkov,[74]) ak tento zákon neustanovuje inak.

(5) Výnosy pokút uložených za priestupky podľa tohto zákona sú príjmom Štátneho fondu životného prostredia Slovenskej republiky.[51])

§ 67
Zhabanie nedovolene držaných jedincov chránených druhov

(1) Orgán ochrany prírody môže v prípade nedovoleného držania jedincov chránených druhov rozhodnúť o ich zhabaní, a ak je to možné alebo účelné, zabezpečí ich navrátenie do prírody. Trovy spojené so zhabaním chráneného druhu je povinný hradiť ten, komu bol chránený druh zhabaný.

(2) O zhabaní podľa odseku 1 môže orgán ochrany prírody rozhodnúť aj v prípade, ak držiteľ jedinca chráneného druhu nepreukáže jeho pôvod podľa § 30 ods. 2 tohto zákona.

(3) Písomné rozhodnutie o zhabaní podľa odsekov 1 a 2 musí orgán ochrany prírody vydať najneskôr do 15 dní odo dňa zhabania, inak je zhabanie neplatné.

(4) Vlastníkom zhabanej veci sa stáva štát.

(5) Ak orgán colnej správy uloží podľa osobitného predpisu[80]) sankciu prepadnutia alebo zhabania tovaru, ktorým je živý jedinec chráneného druhu, informuje o tom bezodkladne ministerstvo. Ustanovenie odseku 1 druhej vety platí obdobne.

SIEDMA ČASŤ
PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 68
Prechodné ustanovenia

(1) Kto ku dňu účinnosti tohto zákona vykonáva činnosť, na ktorú je potrebný súhlas podľa tohto zákona, je povinný požiadať o jeho vydanie príslušný orgán ochrany prírody najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona.

(2) Orgán ochrany prírody o žiadosti podľa odseku 1 rozhodne najneskôr do 31. decembra 1995. Po tejto lehote strácajú platnosť všetky povolenia a výnimky orgánu ochrany prírody z podmienok ochrany chránených častí prírody a krajiny vydané podľa doterajších predpisov.

(3) Kto ku dňu účinnosti tohto zákona vlastní alebo drží chránenú rastlinu alebo chráneného živočícha, je povinný oznámiť to obvodnému úradu životného prostredia najneskôr do troch mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona. V takých prípadoch sa obdobne použije ustanovenie § 30 ods. 1 tohto zákona.

(4) Chránené krajinné oblasti (chránené krajiny a oblasti) vyhlásené podľa § 6 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody, uvedené v prílohe č. 1 tohto zákona, sa stávajú chránenými krajinnými oblasťami podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom.

(5) Národné parky vyhlásené podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody a podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 11/1949 Zb. SNR o Tatranskom národnom parku a nariadenia vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 12/1987 Zb. o vyhlásení časti Západných Tatier za súčasť Tatranského národného parku v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 272/1991 Zb., uvedené v prílohe č. 2 tohto zákona, sa stávajú národnými parkmi podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom. Ich ochranné pásma vyhlásené podľa doterajších predpisov sa stávajú ochrannými pásmami národných parkov podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom.

(6) Štátne prírodné rezervácie, chránené náleziská a chránené prírodné výtvory vyhlásené podľa § 6, 7 a 8 zákona Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody, uvedené v prílohe č. 3 tohto zákona, sa stávajú prírodnými rezerváciami alebo národnými prírodnými rezerváciami podľa tohto zákona a na ich území platia podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom. Ich ochranné pásma vyhlásené podľa doterajších predpisov sa stávajú ochrannými pásmami prírodných rezervácií alebo národných prírodných rezervácií podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom.

(7) Chránené prírodné výtvory a chránené prírodné pamiatky vyhlásené podľa § 7 zákona Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody, ak nepredstavujú parky, záhrady, sady, súvislé porasty, stromy a ich skupiny, sa stávajú prírodnými pamiatkami podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom. Ich ochranné pásma vyhlásené podľa doterajších predpisov sa stávajú ochrannými pásmami prírodných pamiatok podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom. Do jedného roka od nadobudnutia účinnosti tohto zákona ministerstvo všeobecne záväzným

právnym predpisom ustanoví, ktoré z nich sa vyhlasujú za národné prírodné pamiatky; v tej istej lehote zostaví a uverejní v Zbierke zákonov Slovenskej republiky[81]) aj zoznam prírodných pamiatok.

(8) Chránené prírodné výtvory a chránené prírodné pamiatky vyhlásené podľa § 8 zákona Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody, ktoré predstavujú parky, záhrady, sady a súvislé porasty, ďalej chránené študijné plochy, chránené parky a záhrady vyhlásené podľa § 7 zákona Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody a ostatné chránené územia vyhlásené podľa doterajších predpisov, ktoré nie sú uvedené v prílohách č. 1 až 3 tohto zákona, sa stávajú chránenými areálmi podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom. Ich ochranné pásma vyhlásené podľa doterajších predpisov sa stávajú ochrannými pásmami chránených areá-lov podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom. Do jedného roka od nadobudnutia účinnosti tohto zákona ministerstvo zostaví a uverejní v Zbierke zákonov Slovenskej republiky[81]) zoznam chránených areálov.

(9) Chránené prírodné výtvory a chránené prírodné pamiatky vyhlásené podľa § 8 zákona Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody, ktoré predstavujú stromy a ich skupiny, sa stávajú chránenými stromami podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom. Ich ochranné pásma vyhlásené podľa doterajších predpisov sa stávajú ochrannými pásmami chránených stromov podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom. Do jedného roka od nadobudnutia účinnosti tohto zákona okresný úrad životného prostredia zostaví a všeobecne záväznou vyhláškou vyhlási zoznam chránených stromov vo svojom územnom obvode.

(10) Úplne a čiastočne chránené rastliny vrátane rastlín chránených na území Tatranského národného parku vyhlásené podľa § 9 zákona Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody sa stávajú chránenými rastlinami podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom.

(11) Chránené druhy živočíchov vyhlásené podľa § 9 zákona Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody sa stávajú chránenými živočíchmi podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom.

(12) Chránené druhy nerastov a skamenelín vyhlásené podľa § 9 zákona Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody sa stávajú chránenými nerastmi a chránenými skamenelinami podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom.

§ 69
Zrušovacie ustanovenia

(1) Zrušujú sa:

1. zákon Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 7/1958 Zb. SNR, zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 72/1986 Zb. a zákona Slovenskej národnej rady č. 128/1991 Zb.,
2. položky č. 1 až 11 prílohy B a položky č. 1 až 8 prílohy C zákona Slovenskej národnej rady č. 595/1990 Zb. o štátnej správe pre životné prostredie,
3. položka č. 9 prílohy B zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení,
4. § 2 až 6 zákona Slovenskej národnej rady č. 11/1949 Zb. SNR o Tatranskom národnom parku,
5. § 1 ods. 2, § 4 až 10 nariadenia Predsedníctva Slovenskej národnej rady č. 5/1967 Zb. o zriadení Pieninského národného parku,

6. nariadenie Zboru povereníkov č. 5/1952 Zb. SNR o Tatranskom národnom parku,
7. § 2 až 8 nariadenia vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 119/1978 Zb. o Národnom parku Nízke Tatry,
8. § 1 ods. 3, § 2 až 6 nariadenia vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 23/1988 Zb. o Národnom parku Slovenský raj,
9. § 1 ods. 3, § 2 až 6 nariadenia vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 24/1988 Zb. o Národnom parku Malá Fatra,
10. § 1, § 5 až 9 vyhlášky Povereníctva školstva a kultúry č. 211/1958 Ú. v., ktorou sa určujú chránené druhy rastlín a podmienky ich ochrany,
11. vyhláška Povereníctva školstva a kultúry č. 212/1958 Ú. v. o dobrovoľných pracovníkoch štátnej ochrany prírody (konzervátoroch a spravodajcoch),
12. § 1 až 10 vyhlášky Predsedníctva Slovenskej národnej rady č. 125/1965 Zb. o ochrane voľne žijúcich živočíchov,
13. § 1 ods. 2 až 4, § 2 až 7 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 110/1973 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Slovenský kras,
14. § 1 ods. 2 až 4, § 2, § 3 ods. 2 až 5, § 4 až 7 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 8/1974 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Veľká Fatra,
15. § 1 ods. 2 až 4, § 2 až 7 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 9/1974 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Vihorlat,
16. § 1 ods. 2 až 4, § 2 až 7 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 64/1976 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Malé Karpaty,
17. § 1 ods. 2 až 4, § 2, § 3 ods. 2 až 4, § 4 až 7 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 9/1977 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Muránska planina,
18. § 1 ods. 2 až 4, § 2, § 3 ods. 2 až 4, § 4 až 7 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 70/1977 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Východné Karpaty,
19. vyhláška Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 120/1978 Zb., ktorou sa vydáva štatút Národného parku Nízke Tatry,
20. § 2 až 10 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 110/1979 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Horná Orava,
21. § 1 ods. 2 až 4, § 2 až 7 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 124/1979 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Štiavnické vrchy,
22. vyhláška Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 149/1980 Zb., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o ochrane stromov rastúcich mimo lesa, o postupe pri výnimočnom povoľovaní ich výrubu a o spôsobe využitia drevnej hmoty z týchto stromov,
23. § 1 ods. 2 až 4, § 2 až 6 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 97/1981 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Poľana,
24. § 1 ods. 2 až 4, § 2 až 6 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 68/1984 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Kysuce,
25. § 1 ods. 2 až 4, § 2 až 6 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 58/1985 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Ponitrie,
26. § 2 až 5 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 60/1986 Zb. o chránených druhoch nerastov,

27. § 1 ods. 2, § 2 až 5 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 220/1988 Zb. o Chránenej krajinnej oblasti Záhorie,
28. § 1 ods. 2, § 2 až 5 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 14/1989 Zb. o Chránenej krajinnej oblasti Strážovské vrchy,
29. § 1 ods. 2, § 2 až 6 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 65/1989 Zb. o Chránenej krajinnej oblasti Biele Karpaty,
30. § 1 ods. 2, § 2 až 5 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 113/1989 Zb. o Chránenej krajinnej oblasti Cerová vrchovina,
31. § 1 ods. 2, § 2 až 5 vyhlášky Slovenskej komisie pre životné prostredie č. 278/1990 Zb. o Chránenej krajinnej oblasti Latorica,
32. § 1 ods. 4, § 2 a 3 vyhlášky Slovenskej komisie pre životné prostredie č. 166/1991 Zb. o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku,
33. § 2 a 4 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 83/1993 Z. z. o štátnych prírodných rezerváciách,
34. nariadenie ministra Československej republiky s plnou mocou pre správu Slovenska č. 31-1921/10873 Ú. n. o ochrane pravekých a prírodných pamiatok,
35. ustanovenia právnych predpisov, ktorými boli vy-hlásené a spresnené štátne prírodné rezervácie, chránené náleziská, chránené študijné plochy, chráné parky, chránené záhrady, chránené prírodné výtvory a chránené prírodné pamiatky, s výnimkou ustanovení o vyhlásení ich ochrany a vymedzení ich územia a ochranného pásma,
36. právne predpisy, ktorými boli vyhlásené jaskyne, priepasti a prírodné vodopády s ich skalnými stupňami za chránené prírodné výtvory alebo chránené prírodné pamiatky, s výnimkou tých právnych predpisov, ktorými boli vyhlásené chránené prírodné výtvory uvedené v prílohe č. 3 tohto zákona.

(2) V § 2 druhej vete zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí sa vypúšťajú slová „ekosystémy a energia".

(3) V § 9 druhej vete zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí sa vypúšťajú slová „druhov organizmov".

§ 70
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1995.

Michal Kováč v. r.

Ivan Gašparovič v. r.

Jozef Moravčík v. r.

Príloha č. 1
zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 287/1994 Z. z.

CHRÁNENÉ KRAJINNÉ OBLASTI V SLOVENSKEJ REPUBLIKE
ku dňu účinnosti tohto zákona

Položka	**Názov**	**Okres**
1.	CHKO Biele Karpaty	Senica
		Trenčín
		Považská Bystrica
2.	CHKO Cerová vrchovina	Lučenec
		Rimavská Sobota
3.	CHKO Horná Orava	Dolný Kubín
4.	CHKO Kysuce	Čadca
		Žilina
		Dolný Kubín
		Považská Bystrica
5.	CHKO Latorica	Trebišov
6.	CHKO Malé Karpaty	Bratislava
		Bratislava-vidiek
		Senica
		Trnava
		Trenčín
7.	CHKO Muránska planina	Rožňava
		Rimavská Sobota
		Banská Bystrica
8.	CHKO Poľana	Banská Bystrica
		Zvolen
9.	CHKO Ponitrie	Nitra
		Topoľčany
		Prievidza
		Žiar nad Hronom
10.	CHKO Slovenský kras	Rožňava
		Košice-vidlek
11.	CHKO Strážovské vrchy	Prievidza
		Považská Bystrica
		Žilina
12.	CHKO Štiavnické vrchy	Žiar nad Hronom
		Zvolen
		Levice
13.	CHKO Veľká Fatra	Martin
		Liptovský Mikuláš
		Banská Bystrica
		Dolný Kubín
14.	CHKO Vihorlat	Humenné
		Michalovce
15.	CHKO Východné Karpaty	Svidník
		Humenné
16.	CHKO Záhorie	Bratislava-vidiek
		Senica

Príloha č. 2
zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 287/1994 Z. z.

NÁRODNÉ PARKY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE
ku dňu účinnosti tohto zákona

Položka	Názov	Pôvodný názov	Okres
1.	Tatranský národný park	Tatranský národný park	Dolný Kubín Liptovský Mikuláš Poprad
2.	Národný park Nízke Tatry	Národný park Nízke Tatry	Banská Bystrica Liptovský Mikuláš Poprad
3.	Národný park Slovenský raj	Národný park Slovenský raj	Rožňava Poprad Spišská Nová Ves
4.	Národný park Malá Fatra	Národný park Malá Fatra	Banská Bystrica Žilina Martin Dolný Kubín
5.	Národný park Pieniny	Pieninský národný park	Poprad Stará Ľubovňa

Príloha č. 3
zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 287/1994 Z. z.

PRÍRODNÉ REZERVÁCIE V SLOVENSKEJ REPUBLIKE
ku dňu účinnosti tohto zákona

Položka	**Názov**	**Okres**
A. NÁRODNÉ PRÍRODNÉ REZERVÁCIE		
1.	Abrod	Senica
2.	Apáli	Komárno
3.	Babia hora	Dolný Kubín
4.	Bačkovská dolina	Trebišov
5.	Badínsky prales	Banská Bystrica
6.	Batizovská dolina	Poprad
7.	Becherovská tisina	Bardejov
8.	Belianske Tatry	Poprad
9.	Bielovodská dolina	Poprad
10.	Bielska skala	Dolný Kubín
11.	Bokšov	Košice-vidiek
12.	Boky	Zvolen
13.	Borisov	Martin
14.	Bradlo	Topoľčany
15.	Brzotínske skaly	Rožňava
16.	Bujanov	Košice-vidiek
17.	Cigánka	Rožňava
18.	Čabraď	Zvolen
19.	Čachtický hradný vrch	Trenčín
20.	Čenkovská lesostep	Nové Zámky
21.	Čenkovská step	Nové Zámky
22.	Čergovská javorina	Prešov
23.	Čergovský Minčol	Bardejov, Prešov
		Stará Ľubovňa
24.	Červené skaly	Spišská Nová Ves
25.	Červený rybník	Senica
26.	Čičovské mŕtve rameno	Komárno,
		Dunajská Streda
27.	Čierny Kameň	Liptovský Mikuláš
28.	Demänovská dolina	Liptovský Mikuláš
29.	Devínska Kobyla	Bratislava
30.	Dobročský prales	Banská Bystrica
31.	Dolina Hlboče	Trnava
32.	Dolina Bielej vody	Poprad
33.	Dolný les	Bratislava-vidiek
34.	Domické škrapy	Rožňava
35.	Dreveník	Spišská Nová Ves

36.	Drieňovec	Rožňava
37.	Dubník	Galanta
38.	Ďumbier	Liptovský Mikuláš
39.	Fabova hoľa	Banská Bystrica
40.	Furkotská dolina	Poprad
41.	Galmuská tisina	Spišská Nová Ves
42.	Gimešský jarok	Prešov
43.	Hajdúky	Bratislava-vidiek
44.	Harmanecká tisina	Banská Bystrica
45.	Haligovské skaly	Stará Ľubovňa
46.	Havešová	Humenné
47.	Havrania skala	Rožňava
		Košice-vidiek
48.	Hnilecká jelšina	Banská Bystrica
		Rožňava, Poprad
49.	Holý kameň	Spišská Nová Ves
50.	Horný les	Bratislava-vidiek
51.	Horšianska dolina	Levice
52.	Hradová	Rimavská Sobota
53.	Hradová hora	Prešov
54.	Hranovnická dubina	Poprad
55.	Hrdovická	Topoľčany
56.	Hrdzavá	Rožňava
57.	Hrončecký grúň	Banská Bystrica
58.	Hrušovská lesostep	Rožňava
59.	Humenec	Košice-vidiek
60.	Humenská	Humenné
61.	Humenenský Sokol	Humenné
62.	Chleb	Žilina, Martin
63.	Choč	Liptovský Mikuláš
		Dolný Kubín
64.	Rovnica	Humenné
65.	Jánošíkova kolkáreň	Liptovský Mikuláš
66.	Jánska dolina	Liptovský Mikuláš
67.	Jarabá skala	Humenné
68.	Jasovské dubiny	Košice-vidiek
69.	Javorníček	Trenčín
70.	Javorníková	Rožňava
71.	Javorová dolina	Poprad
72.	Jelešňa	Dolný Kubín
73.	Jovsianska hrabina	Michalovce
74.	Juráňova dolina	Dolný Kubín
75.	Kamenínske slanisko	Nové Zámky
76.	Kamenná Baba	Prešov
77.	Kašivárová	Žiar nad Hronom

78.	Kášter	Rimavská Sobota
79.	Kašvár	Trebišov
80.	Kečovské škrapy	Rožňava
81.	Kľak	Martin, Žilina
82.	Kľačianska Magura	Martin
83.	Kláštorské lúky	Martin
84.	Klátovské rameno	Dunajská Streda
85.	Klenovský Vepor	Banská Bystrica
		Rimavská Sobota
86.	Klinské rašelinisko	Dolný Kubín
87.	Kokošovská dubina	Prešov
88.	Komárnická jedlina	Svidník
89.	Kopčianske slanisko	Michalovce
90.	Kornietová	Liptovský Mikuláš
91.	Kotlový žľab	Dolný Kubín
92.	Kováčovské kopce - juh	Nové Zámky
93.	Kováčovské kopce - sever	Nové Zámky
94.	Kozol	Žilina
95.	Kôprova dolina	Poprad
96.	Krčmárka	Košice-vidiek
97.	Kršlenica	Senica
98.	Krivé	Žilina
99.	Kundračka	Liptovský Mikuláš
100.	Kurinecká dubina	Rimavská Sobota
101.	Kvačianska dolina	Liptovský Mikuláš
102.	Kyseľ	Spišská Nová Ves
103.	Latorický luh I	Trebišov
104.	Latorický luh II	Trebišov
105.	Ľubietovský Vepor	Banská Bystrica
106.	Lysec	Martin
107.	Madačov	Martin
108.	Magura	Bardejov
109.	Malá Stožka	Rožňava
110.	Malý Milič	Košice-vidiek
111.	Malý Polom	Čadca
112.	Manínska úžina	Považská Bystrica
113.	Marocká hoľa	Košice-vidiek
114.	Mäsiarsky bok	Zvolen
115.	Meandre Hrona	Banská Bystrica
116.	Mengusovská dolina	Poprad
117.	Minčol	Dolný Kubín
118.	Mláčik	Zvolen
119.	Mlynická dolina	Poprad
120.	Mních	Liptovský Mikuláš
121.	Mokriny	Poprad

122.	Morské oko	Michalovce
123.	Motrogon	Humenné
124.	Mraznica	Poprad
125.	Nad Drienovskými	Košice-vidiek
	kúpeľami	
126.	Oblík	Vranov nad Topľou
127.	Ohnište	Liptovský Mikuláš
128.	Osobitá	Dolný Kubín
129.	Ostrov orliaka morského	Dunajská Streda
130.	Padva	Martin
131.	Palotská j edlina	Humenné
132.	Parížske močiare	Nové Zámky
133.	Patianska cerina	Levice
134.	Piecky	Spišská Nová Ves
135.	Pilsko	Dolný Kubín
136.	Pľaša	Humenné
137.	Plavno	Banská Bystrica
138.	Pod Latiborskou holou	Banská Bystrica
139.	Podskalský Roháč	Považská Bystrica
140.	Podstavka	Humenné
141.	Pod Strážnym hrebeňom	Rožňava
142.	Pohanská	Senica
143.	Pohanský hrad	Rimavská Sobota
		Lučenec
144.	Poľana nad Detvou	Zvolen, Čadca
145.	Poludnica	Rožňava
146.	Ponická dúbrava	Banská Bystrica
147.	Prameniste	Poprad
148.	Príboj	Banská Bystrica
149.	Prielom Dunajca	Poprad, Stará
		Ľubovňa
150.	Prielom Hornádu	Spišská Nová Ves
151.	Prielom Lesníckeho	Stará Ľubovňa
	potoka	
152.	Prípor	Žilina
153.	Prosiecka dolina	Liptovský Mikuláš
154.	Ragač	Rimavská Sobota
155.	Rajtopiky	Spišská Nová Ves
156.	Rakšianske rašelinisko	Martin
157.	Roháčske plesá	Dolný Kubín
158.	Rohy	Zvolen
159.	Rokoš	Topoľčany
		Prievidza
160.	Roštún	Senica
161.	Rozsutec	Žilina, Doln

		Kubín
162.	Rožok	Humenné
163.	Rumbáre	Liptovský Mikuláš
164.	Salatín	Liptovský Mikuláš
165.	Senné-rybníky	Michalovce
166.	Sitno	Žiar nad Hronom
167.	Sivá Brada	Spišská Nová Ves
168.	Sivec	Košice-vidiek
169.	Sivý vrch	Dolný Kubín
170.	Skalná Alpa	Liptovský Mikuláš
171.	Skalnatá dolina	Poprad
172.	Slavkovská dolina	Poprad
173.	Sokol	Rožňava, Poprad
		Spišská Nová Ves
174.	Sokolec	Dolný Kubín
175.	Sosnina	Dolný Kubín
176.	Spálený grúnik	Dolný Kubín
177.	Starý hrad	Žilina
178.	Stinská	Humenné
179.	Stratená	Rožňava
180.	Strážov	Žilina, Považská
		Bystrica
181.	Studené doliny	Poprad
182.	Stužica	Humenné
183.	Suchá Belá	Spišská Nová Ves
184.	Suchá dolina	Liptovský Mikuláš
185.	Suchý	Žilina
186.	Suchý vrch	Martin
		Liptovský Mikuláš
187.	Súľovské skaly	Žilina
188.	Šarišský hradný vrch	Prešov
189.	Šarkanica	Rimavská Sobota
		Rožňava
190.	Šimonka	Vranov nad
		Topľou, Prešov
191.	Šíp	Dolný Kubín,
		Liptovský Mikuláš
192.	Šomoška	Lučenec
193.	Šrámková	Dolný Kubín
194.	Štôlska dolina	Poprad
195.	Šúr	Bratislava-vidiek
196.	Šútovská dolina	Martin, Dolný
		Kubín
197.	Tajba	Trebišov
198.	Tematínske vrchy	Trenčín

199.	Tiesňavy	Žilina
200.	Tichá dolina	Liptovský Mikuláš
		Poprad
201.	Tri kopce	Poprad, Spišská
		Nová Ves
202.	Tlstá	Martin
203.	Turiec	Martin
204.	Turková	Liptovský Mikuláš
205.	Turniansky hradný vrch	Košice-vidiek
206.	Uhliščatká	Poprad
207.	Vápeč	Považská Bystrica
208.	Važecká dolina	Poprad
209.	Včelár	Nitra
210.	Velická dolina	Poprad
211.	Veľká Bránica	Žilina
212.	Veľká Rača	Čadca
213.	Veľká skala	Prievidza
214.	Veľká Skalná	Martin
215.	Veľká Stožka	Banská Bystrica
		Rožňava
216.	Veľký Báb	Nitra
217.	Veľký Javorník	Čadca
218.	Veľký Milič	Košice-vidiek
219.	Vernárska tiesňava	Poprad
220.	Vihorlat	Michalovce
221.	Vihorlatský prales	Humenné
222.	Vozárska	Košice-vidiek
223.	Vršatské bradlá	Považská Bystrica
224.	Vršatské hradné bralo	Považská Bystrica
225.	Vtáčnik	Žiar nad Hronom
		Prievidza
226.	Vyšehrad	Prievidza, Martin
227.	Zádielska tiesňava	Rožňava
		Košice-vidiek
228.	Záruby	Trnava
229.	Zejmarská roklina	Rožňava,
		Spišská Nová Ves
230.	Zelienka	Senica
231.	Zoborská lesostep	Nitra
B. PRÍRODNÉ REZERVÁCIE		
1.	Alúvium Gidry	Bratislava-vidiek
2.	Alúvium Žitavy	Komárno
3.	Baba	Poprad
4.	Bacúšska jelšina	Banská Bystrica
5.	Bahno	Humenné

6.	Baranovo	Banská Bystrica
7.	Barbolica	Poprad
8.	Belianske lúky	Poprad
9.	Beňadovské rašelinisko	Dolný Kubín
10.	Beskyd	Humenné
11.	Bezedné	Bratislava-vidiek
12.	Biela skala	Martin
13.	Biele jazero	Trebišov
14.	Biely kameň	Prievidza
15.	Bindárka	Trenčín
16.	Bišar	Prešov
17.	Blata	Poprad
18.	Bogdalický vrch	Bratislava-vidiek
19.	Bokrošské slanisko	Komárno
20.	Bolehlav	Trnava
21.	Bor	Poprad
22.	Borsučiny	Humenné
23.	Bôrik	Poprad
24.	Bralce	Žiar nad Hronom
25.	Brezina	Poprad
26.	Breznianska skalka	Banská Bystrica
27.	Brodnianka	Žilina
28.	Búčske slanisko	Komárno
29.	Buchlov	Prievidza
30.	Bujačia lúka	Žiar nad Hronom
31.	Buková	Trnava
32.	Bzaná	Humenné
33.	Čačínska cerina	Banská Bystrica
34.	Čebovská lesostep	Veľký Krtíš
35.	Čepúšky	Topoľčany
36.	Čerenec	Trnava
37.	Čertov	Považská Bystrica
38.	Čertova dolina	Rimavská Sobota
39.	Červenokamenské bradlo	Považská Bystrica
40.	Čierna Lutiša	Žilina
41.	Čierna voda	Nové Zámky
42.	Čikovská	Poprad
43.	Čingovské hradisko	Spišská Nová Ves
44.	Čintky	Spišská Nová Ves
45.	Debšín	Trenčín
46.	Demjatské kopce	Prešov
47.	Dlhé Tice	Trebišov
48.	Dobrotínske skaly	Topoľčany
49.	Dranec	Svidník
50.	Drieň	Michalovce

51.	Drieňová hora	Nové Zámky
52.	Dubová hora	Prešov
53.	Dubový vŕšok	Trenčín
54.	Dunltová skalka	Prešov
55.	Durová mláka	Humenné
56.	Fialková dolina	Rožňava
		Bratislava
57.	Pintické svahy	Prešov
58.	Fľak	Poprad
59.	Gajc	Bratislava
60.	Gazdoráň	Humenné
61.	Gémeš	Komárno
62.	Gerlachovské skaly	Rožňava
63.	Goliasová	Poprad
64.	Gólové mláky	Martin
65.	Grapa	Poprad
66.	Haburské rašelinisko	Humenné
67.	Hajasová	Martin
68.	Hájik	Spišská Nová Ves
69.	Hajnačský hradný vrch	Rimavská Sobota
70.	Hájnica	Trenčín
71.	Hermanovské skaly	Vranov nad Topľou
72.	Hetméň	Dunajská Streda
73.	Hlboké	Humenné
74.	Hlboký jarok	Rimavská Sobota
75.	Hlinianska jelšina	Vranov nad Topľou
76.	Hlohyňa	Levice
77.	Holé brehy	Topoľčany
78.	Holík	Žiar nad Hronom
79.	Holý vrch	Zvolen
80.	Horešské lúky	Trebišov
81.	Horná Závrská	Trenčín
82.	Horné lazy	Banská Bystrica
83.	Hostovické lúky	Humenné
84.	Hrabinka	Martin
85.	Hradisko	Spišská Nová Ves
86.	Hrádok	Martin
87.	Hrádok nad Pavúčou	
	dolinou	Poprad
88.	Hričovec	Čadca
89.	Hrúnok	Humenné
90.	Chlmecká skalka	Humenné
		Michalovce
91.	Chotínske piesky	Komárno
92.	Chríb	Trnava

93.	Chynoranský luh	Topoľčany
94.	Ivachnovský luh	Liptovský Mikuláš
95.	Jabloňovský Roháč	Levice
		Žiar nad Hronom
96.	Jankov vŕšok	Topoľčany
97.	Jarabinský prielom	Stará Ľubovňa
98.	Jarčiská	Humenné
99.	Jasenovská bučina	Humenné
100.	Javorinka	Dolný Kubín
101.	Jedlie	Topoľčany
102.	Jedlinka	Michalovce
103.	Jedliny	Poprad
104.	Jelšie	Liptovský Mikuláš
105.	Jelšina	Poprad
106.	Jelšovec	Banská Bystrica
107.	Jezerské jazero	Poprad
108.	Jurovský les	Dunajská Streda
109.	Jurské jazero	Bratislava-vidiek
110.	Jurský chlm	Nové Zámky
111.	Kamenné more	Žiar nad Hronom
112.	Kamenný Jarok	Žiar nad Hronom
113.	Kamenec	Senica
114.	Kapušiansky hradný vrch	Prešov
115.	Katarína	Trnava
116.	Katova skala	Martin
117.	Kerčík	Lučenec
118.	Kiarovský močiar	Veľký Krtíš
119.	Klapy	Považská Bystrica
120.	Klenovské Blata	Banská Bystrica
121.	Klíča	Žiar nad Hronom
122.	Klokočovské skálie	Čadca
123.	Kloptaň	Košice-vidiek
124.	Kňazi stôl	Topoľčany
125.	Kňazi vrch	Trenčín
126.	Kobela	Trenčín
127.	Kocúrová	Spišská Nová Ves
128.	Korbeľka	Liptovský Mikuláš
129.	Kostelecká tiesňava	Považská Bystrica
130.	Kovarská hôrka	Topoľčany
131.	Kozí chrbát	Liptovský Mikuláš
132.	Kozinská	Dolný Kubín
133.	Kozlinec	Banská Bystrica
134.	Kráľova studňa	Rožňava
135.	Krasin	Trenčín
136.	Krátke Tice	Trebišov

137.	Kremnický Štós	Žiar nad Hronom
138.	Krivín	Levice
139.	Kulháň	Topoľčany
140.	Kunovo	Liptovský Mikuláš
		Dolný Kubín
141.	Kút	Poprad
142.	Ľadová jama na Muráni	Rožňava
143.	Lančársky Dubník	Trnava
144.	Lednické bradlo	Považská Bystrica
145.	Lindava	Bratislava-vidiek
146.	Listové jazero	Komárno
147.	Livovská jelšina	Bardejov
148.	Lohótsky močiar	Komárno
149.	Lošonský háj	Trnava
150.	Lupka	Nitra
151.	Lysá	Michalovce
152.	Lysák	Michalovce
153.	Ľadonhora	Čadca
154.	Ľutovský Drieňovec	Topoľčany
155.	Mackov bok	Banská Bystrica
156.	Mačiansky háj	Galanta
157.	Mačie diery	Dolný Kubín
158.	Mačinová	Zvolen
159.	Mačková	Banská Bystrica
160.	Machnatý vrch	Michalovce
161.	Machy	Liptovský Mikuláš
162.	Makovište	Prievidza
163.	Malá Izra	Košice-vidiek
164.	Malé Brdo	Košice-vidiek
165.	Malé jazerá	Poprad
166.	Malé Zajfy	Rožňava
167.	Málová	Trnava
168.	Malý ostrov	Komárno
169.	Marcelovské piesky	Komárno
170.	Mašan	Komárno
171.	Mašianske skalky	Banská Bystrica
172.	Medzi bormi	Dolný Kubín
173.	Mirkovská kosatcová	
	lúka	Prešov
174.	Miroľská slatina	Svidník
175.	Močiar	Liptovský Mikuláš
176.	Modrokamenská lesostep	Veľký Krtíš
177.	Modrý vrch	Spišská Nová Ves
178.	Mohylky	Liptovský Mikuláš
179.	Mokrá	Poprad

180.	Mokré lúky pod Čertižným	Humenné
181.	Mutňanská Píla	Dolný Kubín
182.	Na bani	Spišská Nová Ves
183.	Nad Fúrmancom	Rimavská Sobota
184.	Nad Šenkárkou	Bratislava-vidiek
185.	Nebrová	Považská Bystrica
186.	Nové pole	Senica
187.	Oľchov	Michalovce
188.	Omšenská Baba	Trenčín
189.	Opatovské jazierko	Dunajská Streda
190.	Orlie skaly	Trnava
191.	Ortov	Michalovce
192.	Ostrá skala	Rožňava
193.	Ostrov Kopáč	Bratislava
194.	Ostrovné lúčky	Bratislava
195.	Ostrý vrch	Trenčín
196.	Palanta	Košice-vidiek
197.	Pálenica	Poprad
198.	Paráč	Dolný Kubín
199.	Pastierske	Poprad
200.	Pavlova	Poprad
201.	Periská	Banská Bystrica
202.	Plešivec	Trenčín
203.	Pod Beskydom	Bardejov
204.	Pod Čerchľou	Poprad
205.	Pod Demjatou	Humenné
206.	Pod Dudášom	Zvolen
207.	Pod Fabiankou	Rožňava
208.	Pod Holým vrchom	Trnava
209.	Pod Homôlkou	Trenčín
210.	Pod Pajštúnom	Bratislava-vidiek
211.	Pod Rígľom	Martin
212.	Pod Ruským	Humenné
213.	Pod Tŕstím	Michalovce
214.	Pohrebište	Komárno
215.	Pokoradzské jazierka	Rimavská Sobota
216.	Folková	Čadca
217.	Poniklecová lúčka	Trebišov
218.	Pošš	Poprad
219.	Považský Inovec	Trenčín
220.	Predajnianska slatina	Banská Bystrica
221.	Prepadlisko	Trenčín
222.	Pri Bútl'avke	Banská Bystrica
223.	Prieľačina	Trenčín, Topoľčany
224.	Prímovské skaly	Poprad

225.	Príslopy	Zvolen
226.	Pstruša	Zvolen
227.	Pusté pole	Prešov
228.	Radomka	Bardejov, Svidník
229.	Rankovské skaly	Košice-vidiek
230.	Rašelinisko	Poprad
231.	Rašelinisko Boľ	Trebišov
232.	Rašelinisko Poľana	Spišská Nová Ves
233.	Rojkovské rašelinisko	Liptovský Mikuláš
234.	Raškovský luh	Michalovce
235.	Révayovská pustatina	Komárno
236.	Rohoznianska jelšina	Banská Bystrica
237.	Regetovské rašelinisko	Bardejov
238.	Rochovica	Žilina
239.	Roztoky	Humenné
240.	Rudné	Dolný Kubín
241.	Ruské	Humenné
242.	Ružínske jelšiny	Lučenec
243.	Salvatorské lúky	Prešov
244.	Sedliská	Trnava
245.	Skalné okno	Trnava
246.	Skalka	Poprad
247.	Sládkovičovská duna	Galanta
248.	Slanský hradný vrch	Košice-vidiek
249.	Slatina pri Šarišskom	
	Jastrabí	Stará Ľubovňa
250.	Slatina pod Lieskovcom	Bardejov
251.	Slavkovský jarok	Poprad
252.	Slavkovské slanisko	Michalovce
253.	Sliačske travertíny	Liptovský Mikuláš
254.	Slnečné skaly	Žilina
255.	Slapy	Trnava
256.	Smradľavý vrch	Topoľčany
257.	Sokolia skala	Rožňava
258.	Solčiansky háj	Topoľčany
259.	Sovie vinohrady	Nové Zámky
260.	Stinská slatina	Humenné
261.	Strmina	Bratislava-vidiek
262.	Stružnická dolina	Humenné
263.	Suché doly	Rimavská Sobota
264.	Surovec	Poprad
265.	Svetlianska cerina	Rimavská Sobota
266.	Sychrov	Trenčín
267.	Szabóova skala	Žiar nad Hronom
268.	Šindliar	Prešov

269.	Šípka	Levice
270.	Šípková	Humenné
271.	Šmolzie	Bratislava-vidiek
272.	Štokeradská vápenka	Bratislava
273.	Švábovská stráň	Poprad
274.	Švibov	Trenčín
275.	Švihrová	Liptovský Mikuláš
276.	Šujské rašelinisko	Žilina
277.	Tarbucka	Trebišov
278.	Temešská skala	Prievidza
279.	Tisovnica	Dolný Kubín
280.	Topoľové hony	Bratislava
281.	Torozlín	Nové Zámky
282.	Třstie	Rimavská Sobota
283.	Trubárka	Trenčín
284.	Turecký vrch	Trenčín
285.	Turícké dubiny	Liptovský Mikuláš
286.	Ťaskovka	Dolný Kubín
287.	Udáva	Humenné
288.	Udrina	Topoľčany
289.	Úplazíky	Dolný Kubín
290.	Uňadovo	Banská Bystrica
291.	Uličská Ostrá	Humenné
292.	Valalská voda	Prešov
293.	Veľká Jarovina	Trenčín
294.	Veľká Lučivná	Dolný Kubín
295.	Veľké jazero	Trebišov
296.	Veľké osturnianske jazero	Poprad
297.	Veľký Lél	Komárno
298.	Veľký les	Nové Zámky
299.	Veľký Polom	Čadca
300.	Veľký vrch	Topoľčany
301.	Vereš	Rimavská Sobota
302.	Veterník	Senica
303.	Vinlanska stráň	Michalovce
304.	Viniansky hradný vrch	Michalovce
305.	Vozokanský luh	Levice
306.	Vrbina	Komárno
307.	Vrchovisko pri	
	Pohorelskej Maši	Banská Bystrica
308.	Vrchslatina	Banská Bystrica
309.	Vŕšok	Nové Zámky
310.	Vysoká	Bratislava-vidiek
		Senica
311.	Vysoký vrch	Košice

312.	Vyšná roveň	Rožňava
313.	Zadná Poľana	Zvolen
314.	Záhradská	Trenčín
315.	Zajačkova lúka	Čadca
316.	Zamarovské jamy	Trenčín
317.	Zamutovská jelšina	Vranov nad Topľou
318.	Zamutovské skaly	Vranov nad Topľou
319.	Zatínsky luh	Trebišov
320.	Zbojnícky zámok	Prešov
321.	Zborovský hradný vrch	Bardejov
322.	Zdychavské skalky	Rožňava
323.	Zemné hradisko	Košice-vidiek
324.	Zemplínska jelšina	Trebišov
325.	Zlatá studnička	Bratislava-vidiek
326.	Zlatnianske skalky	Banská Bystrica
327.	Zlatnica	Banská Bystrica
328.	Žibrica	Nitra
329.	Žihľavník-Baske	Trenčín
330.	Žitavský Luh	Nové Zámky
331.	Žrebíky	Topoľčany

1) § 7 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí.

2) Čl. 2 Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva (oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 159/1991 Zb.).

3) § 4 zákona č. 17/1992 Zb.

4) § 3 zákona č. 17/1992 Zb.

5) § 2 zákona č. 17/1992 Zb.

6) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, zákon č. 138/1973 Zb. o vodách (vodný zákon) v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 238/1993 Z. z., zákon č. 61/1977 Zb. o lesoch v znení zákona č. 229/1991 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 183/1993 Z. z. (úplné znenie vyhlásené pod č. 14/1994 Z. z.), zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 498/1991 Zb., zákon č. 309/1991 Zb. o ochrane ovzdušia pred znečisťujúcimi látkami (zákon o ovzduší) v znení zákona č. 218/1992 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 148/1994 Z. z., zákon Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

7) Zákon č. 61/1964 Zb. o rozvoji rastlinnej výroby v znení zákona č. 132/1989 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 184/1993 Z. z.

8) Zákon č. 132/1989 Zb. o ochrane práv k novým odrodám rastlín a plemenám zvierat.Vyhláška Federálneho ministerstva poľnohospodárstva a výživy č. 134/1989 Zb., ktorou sa vydáva zoznam hospodársky významných druhov a rodov rastlín a zvierat v znení vyhlášky Federálneho ministerstva hospodárstva č. 515/1991 Zb.

9) Napríklad zákon č. 61/1964 Zb. v znení neskorších predpisov, vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva a Ministerstva spravodlivosti č. 62/1964 Zb., ktorou sa vydávajú vykonávacie predpisy k zákonu o rozvoji rastlinnej výroby, vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva č. 63/1964 Zb. o ochrane proti zavliekaniu škodcov a chorôb rastlín a burín pri dovoze, prevoze a vývoze (vonkajšia karanténa).

10) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z.

11) § 2 zákona č. 44/1988 Zb.

12) Napríklad § 7 zákona Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb.

13) Napríklad zákon č. 138/1973 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 238/1993 Z. z., zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 103/1990 Zb. a zákona č. 262/1992 Zb., zákon č. 61/1977 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 499/1991 Zb., zákon Slovenskej národnej rady č. 52/1988 Zb. o geologických prácach a o Slovenskom geologickom úrade v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 497/1991 Zb., zákon Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 293/1992 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 187/1993 Z. z. (úplné znenie vyhlásené pod č. 12/1994 Z. z.).

14) Napríklad zákon č. 61/1964 Zb. v znení neskorších predpisov, vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva a Ministerstva spravodlivosti č. 62/1964 Zb. v znení zákona č. 132/1989 Zb., zákon č. 61/1977 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb. o hospodárení v lesoch a štátnej správe lesného hospodárstva v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 131/1991 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 510/1991 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 183/1993 Z. z. (úplné znenie vyhlásené pod č. 15/1994 Z. z.).

15) Napríklad zákon č. 23/1962 Zb. o poľovníctve v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 510/1991 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 99/1993 Z. z., zákon č. 102/1963 Zb. o rybárstve v znení zákona č. 229/1991 Zb., zákon č. 87/1987 Zb. o veterinárnej starostlivosti v znení zákona č. 239/1991 Zb. (úplné znenie vyhlásené pod č. 215/1992 Zb.).

16) Napríklad zákon č. 61/1977 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb.

17) § 31 zákona č. 138/1973 Zb.

18) § 32 až 42 a § 126 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 262/1992 Zb.

19) § 66 až 70, § 120, 121 a 126 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 262/1992 Zb.

20) Napríklad § 9 až 13 a § 17 až 19 zákona Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 499/1991 Zb.

21) § 9 a 11 zákona č. 138/1973 Zb.

22) § 23 zákona č. 138/1973 Zb.

23) § 10 písm. a) a § 11 zákona č. 138/1973 Zb.

24) § 10 písm. b) zákona č. 138/1973 Zb.

25) § 13 ods. 1 písm. f) zákona č. 138/1973 Zb.

26) § 18 zákona č. 23/1962 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 99/1993 Z. z.

27) § 21 zákona č. 102/1963 Zb.

28) § 6 a § 27 ods. 1 písm. g) zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb. v znení neskorších predpisov.

29) Napríklad § 1, § 2 písm. d), f), g) a h), § 5 ods. 2, § 7 a 8 zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 187/1993 Z. z.

30) § 25 ods. 2 zákona č. 61/1964 Zb.§ 36 vyhlášky Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva a Ministerstva spravodlivosti č. 62/1964 Zb.

31) § 3 ods. 2 písm. a) a b) a § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 309/1991 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 148/1994 Z. z.

32) § 21 až 28 a § 126 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 262/1992 Zb.

33) § 3 a 4, § 27 ods. 1 písm. d) a f) a § 28 písm. e) zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb. v znení neskorších predpisov.

34) § 8 zákona Slovenskej národnej rady č. 135/1974 Zb. o štátnej správe vo vodnom hospodárstve.

35) § 26 zákona č. 23/1962 Zb.

36) § 4 ods. 3 písm. g) zákona č. 61/1977 Zb.§ 26 ods. 1 písm. c) zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb. v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 510/1991 Zb.§ 3 vyhlášky Ministerstva lesného a vodného hospodárstva Slovenskej socialistickej republiky č. 103/1977 Zb. o postupe pri ochrane lesného pôdneho fondu.

37) § 6 zákona Slovenskej národnej rady č. 52/1988 Zb. v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 497/1991 Zb.§ 12 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 217/1993 Z. z. o projektovaní, vykonávaní a vyhodnocovaní geologických prác.

38) § 2 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení zákona č. 27/1984 Zb.

39) § 4 písm. e) a § 5 ods. 3 písm. b) zákona Slovenskej národnej rady č. 494/1991 Zb. o štátnej správe v odpadovom hospodárstve.

40) § 12 a 13 zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 187/1993 Z. z.

41) § 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb.

42) Zákon č. 23/1962 Zb. v znení neskorších predpisov.Zákon č. 102/1963 Zb. v znení zákona č. 229/1991 Zb.

43) § 2 písm. b) nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 606/1992 Zb. o nakladaní s odpadmi.

44) § 151o a § 151r Občianskeho zákonníka.Zákon č. 265/1992 Zb. o zápisoch vlastníckych a iných vecných práv k nehnuteľnostiam v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 60/1994 Z. z.Zákon Slovenskej národnej rady č. 266/1992 Zb. o katastri nehnuteľností v Slovenskej republike.Zákon č. 46/1971 Zb. o geodézii a kartografii v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 132/1994 Z. z.

45) Napríklad Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín – CITES (oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 572/1992 Zb.).

46) § 127 zákona č. 50/1976 Zb.

47) § 13 a 14 zákona Slovenskej národnej rady č. 109/1961 Zb. o múzeách a galériách.Vyhláška Predsedníctva Slovenskej národnej rady č. 11/1964 Zb. o vývoze kultúrnych pamiatok a predmetov muzeálnej hodnoty.Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 15/1980 Zb. o Dohovore o opatreniach na zákaz a zamedzenie nedovoleného dovozu, vývozu a prevodu vlastníctva kultúrnych statkov.

48) Napríklad zákon č. 87/1987 Zb. v znení zákona č. 239/1991 Zb.

49) Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín – CITES (oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 572/1992 Zb.).

50) Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 192/1993 Z. z. o spoločenskom ohodnotení vybraných častí prírody.

51) § 3 písm. n) zákona Slovenskej národnej rady č. 128/1991 Zb. o Štátnom fonde životného prostredia Slovenskej republiky.

52) Napríklad zákon č. 138/1973 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 238/1993 Z. z., zákon č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon č. 61/1977 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti, zákon č. 44/1988 Zb. v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 498/1991 Zb., zákon Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb.

53) Zákon č. 265/1992 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 60/1994 Z. z.Zákon Slovenskej národnej rady č. 266/1992 Zb.

54) Čl. 45 a 51 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

55) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 63/1993 Z. z. o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používaní v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 240/1994 Z. z.

56) § 6 zákona č. 17/1992 Zb.

57) § 5 zákona č. 17/1992 Zb.

58) Napríklad zákon č. 102/1971 Zb. o ochrane štátneho tajomstva v znení zákona č. 383/1990 Zb. a zákona č. 558/1991 Zb., nariadenie vlády Československej socialistickej republiky č. 148/1971 Zb. o ochrane hospodárskeho a služobného tajomstva v znení nariadenia vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky č. 420/1990 Zb., nariadenie vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky č. 419/1990 Zb. o základných skutočnostiach tvoriacich predmet štátneho tajomstva, § 17 a nasl. Obchodného zákonníka.

59) Napríklad § 17 a 19 zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb. v znení neskorších predpisov.

60) § 2 bod 12 vyhlášky Federálneho ministerstva vnútra č. 99/1989 Zb. o pravidlách premávky na pozemných komunikáciách (pravidlá cestnej premávky).

61) Zákon č. 526/1990 Zb. o cenách.

62) § 5 ods. 1 písm. d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 567/1992 Zb. o rozpočtových pravidlách Slovenskej republiky.§ 420, § 420a a § 442 Občianskeho zákonníka.

63) Napríklad zákon č. 169/1949 Zb. o vojenských obvodoch, zákon č. 40/1961 Zb. o obrane Československej socialistickej republiky v znení zákona č. 101/1964 Zb., zákonného opatrenia Predsedníctva Federálneho zhromaždenia č. 17/1976 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z.

64) § 4 a 6 zákona Slovenskej národnej rady č. 128/1991 Zb.Vyhláška Slovenskej komisie pre životné prostredie č. 176/1992 Zb. o podmienkach poskytovania a použitia prostriedkov Štátneho fondu životného prostredia Slovenskej republiky.

65) Čl. 20 ods. 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky.

66) § 5 ods. 1 písm. d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 567/1992 Zb.

67) Napríklad zákon č. 403/1990 Zb. o zmiernení následkov niektorých majetkových krívd v znení zákona č. 458/1990 Zb., zákona č. 137/1991 Zb. a zákona č. 264/1992 Zb., zákon č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení zákona č. 264/1992 Zb., zákona č. 267/1992 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 154/1993 Z. z., zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (úplné znenie vyhlásené pod č. 11/1994 Z. z.), zákon Slovenskej národnej rady č. 319/1991 Zb. o zmiernení niektorých majetkových a iných krívd a o pôsobnosti orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v oblasti mimosúdnych rehabilitácií v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 312/1992 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 492/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 154/1993 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 86/1994 Z. z., zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 282/1993 Z. z. o zmiernení niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločenstvám.

68) Zákon Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 197/1991 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 298/1991 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 494/1991 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 294/1992 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 322/1992 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 453/1992 Zb., zákona Národnej rady slovenskej republiky č. 2/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 61/1993 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 83/1994 Z. z.

69) § 7 a 8 zákona Slovenskej národnej rady č. 595/1990 Zb. o štátnej správe pre životné prostredie.

70) § 3 až 6 zákona Slovenskej národnej rady č. 595/1990 Zb.

71) § 28 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 567/1992 Zb.§ 13 vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 638/1992 Zb. o hospodárení s prostriedkami štátneho rozpočtu Slovenskej republiky a o hospodárení rozpočtových a príspevkových organizácií.

72) § 9 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 595/1990 Zb.

73) Čl. 123 Ústavy Slovenskej republiky.Čl. V zákona Slovenskej národnej rady č. 295/1992 Zb. o niektorých opatreniach v miestnej samospráve a v štátnej správe.

74) Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 524/1990 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 266/1992 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 295/1992 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 237/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 248/1994 Z. z., zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 249/1994 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 250/1994 Z. z.

75) § 84 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb.

76) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 246/1993 Z. z. o zbraniach a strelive.Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 301/1993 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 246/1993 Z. z. o zbraniach a strelive.Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 62/1994 Z. z. o postupe pri posudzovaní telesnej, zdravotnej a špeciálnej psychickej spôsobilosti na držanie alebo nosenie zbraní a streliva.

77) § 13 a 14 Trestného zákona.

78) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

79) § 73 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb.

80) Napríklad § 251, 255, 256 a 259 Colného zákona č. 618/1992 Zb.

81) § 1 ods. 2 písm. d) a § 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.